

Gazeta Politechniki

(52)

kwiecień 1998

Pismo pracowników i studentów Politechniki Rzeszowskiej

Uwagi o "Założeniach reformy prawa
o szkolnictwie wyższym"

- s. 2

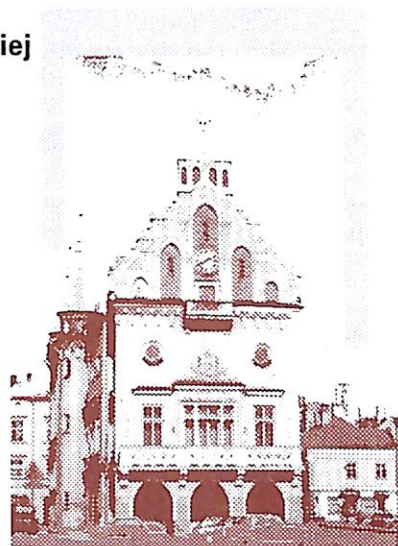
Z obrad Senatu - s. 3

Prezentacja Katedr i Zakładów PRz - s. 8

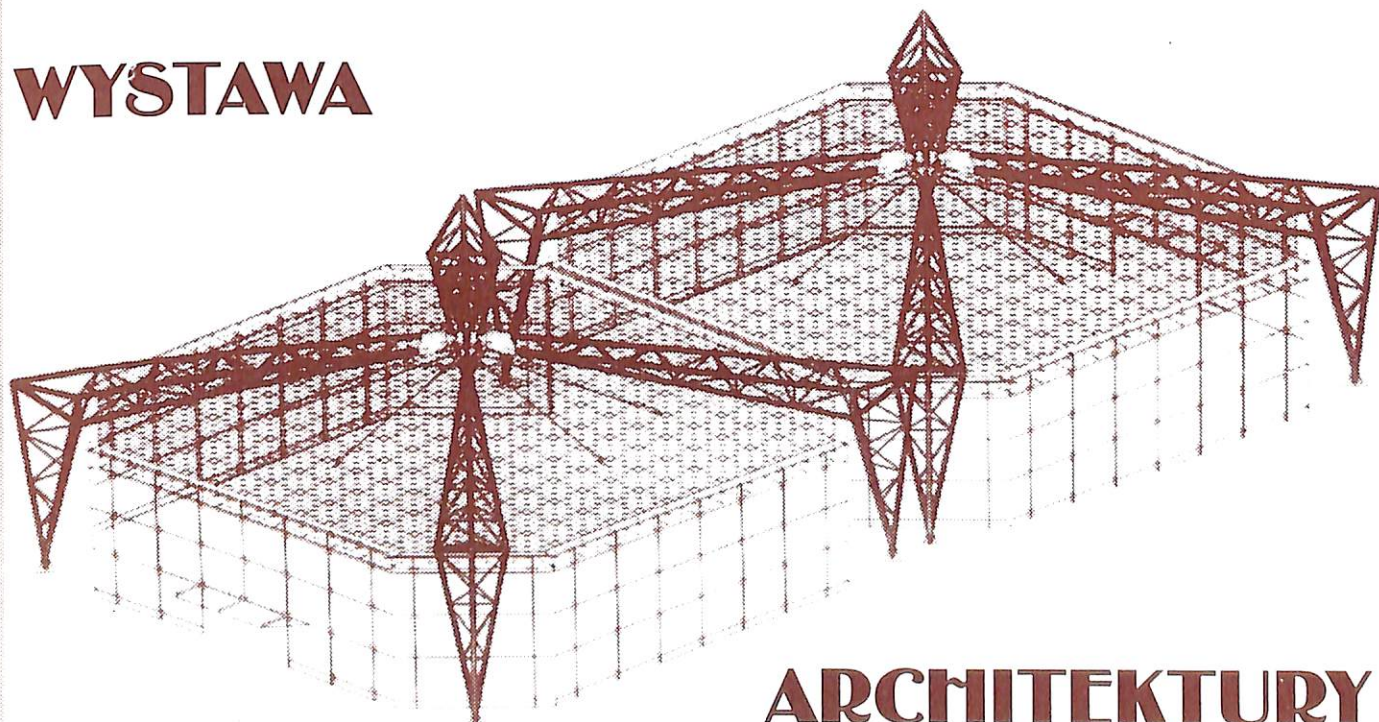
Wystawa projektów
architektoniczno-konstrukcyjnych ... - s. 10

Seminaria naukowe PRz - s. 14

Info Kurier Samorządu Studentów - s. 18

WYSTAWA

ARCHITEKTURY

AKSONOMETRIA

Od redakcji

O "Zółtej książeczce" napisano już wiele - mniej lub bardziej interesująco. Naszym zdaniem warto zapoznać się także z uwagami zamieszczonymi poniżej.

"ZÓŁTA KSIĄŻECZKA" - opinie i poglądy

Największym novum "Założeń reformy prawa o szkolnictwie wyższym" jest sprawa Akademickiej Komisji Akredytacyjnej (AKA).

Autorzy projektu uważają powołanie AKA za przesądzone i poza wszelką dyskusję. Tymczasem sprawa ta jest w istocie swojej bardzo kontrowersyjna.

Zacznijmy od tego, że jakość nauczania charakteryzuje pojedynczego nauczyciela akademickiego, a jej uśrednianie lub agregatyzowanie może zacięrać dosyć istotne różnice. Różnice jakości nauczania (częstokroć ogromne) występują w najlepszych, najbardziej renomowanych uczelniach. Autor tych słów miał okazję zetknąć się w latach 1967-1968 z lokalnym minimum jakości nauczania w trakcie Postgraduate Study w University of Cambridge. Minimum owe (które było zarazem lokalnym minimum naukowym) było szokujące nawet na tle doświadczeń wyniesionych z prowincjonalnej przecież Politechniki Śląskiej w Gliwicach.

Rzetelna ocena jakości nauczania jest - z punktu widzenia technika - niezwykle kosztownym pomiarem. Wymaga bowiem postawienia przy każdym nauczycielu akademickim odpowiedniego kontrolera, który np. przez cały rok akademicki obserwuje jego poczynania. Kontroler ów musiałby ponadto być na tyle kompetentny w materii nauczanej, by móc np. stwierdzić, że co prawda nauczyciel akademicki przykłada się do zajęć, ale tego, co uczy, uczyć się już nie powinno, bo to stary i przebrzmiały materiał. Jest rzeczą oczywistą, że tego typu rzetelna ocena jakości nauczania jest oczywiście nierealnym.

Najlepszym jej przybliżeniem wydaje się jednak być nie to, co proponują autorzy ustawy, lecz jakaś forma badania opinii publicznej, przeprowadzona przez neutralną, nie zainteresowaną wynikiem oceny instytucję. Istnieją ciekawe przykłady. Na przykład niemiecki "Der Spiegel" wydaje raz na rok Sonderheft pod tytułem "Welche Uni ist die beste?", zawierający wyniki badań jakości nauczania, szeroko pojętych warunków socjalnych oferowanych studentom we wszystkich niemieckich uczelniach akademickich i perspektyw działalności zawodowej po ukończeniu studiów. Badania te przeprowadza przez cały rok na zlecenie tygodnika kilka firm specjalizujących się w badaniu opinii publicznej.

Badania te polegają na ankietowaniu obecnych studentów, absolwentów, byłych studentów i pracodawców zatrudniających byłych studentów. Materiały publikowane w numerach specjalnych "Welche Uni ist die beste?" są wieloaspektowym rankingiem, obfitującym w niespodzianki. Parę lat temu na pierwszym miejscu w rankingu znalazł się prowincjonalny uniwersytet w Siegen. Sposób przeprowadzenia badań bezlitośnie obnaża wszelkie niedostatki nauczania i odbraża liczne autorytety. Parę lat temu również w owym raporcie niezbyt wysoko oceniono nauczanie fizyki w jednym z uniwersytetów, zatrudniającym m.in. niemieckiego laureata Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki. Studenci powiedzieli bowiem, że po raz ostatni widzieli swego laureata dwa lata temu i to w programie telewizyjnym. Nie sądzę, by badania dydaktyki przeprowadzone przez jakąkolwiek profesorską AKA mogły (lub chciały) obnażyć tego typu sprawy. Przecież - chociaż nie mamy na naszych uczelniach noblistów - mamy chyba trochę profesorów wyróżniających się asystentami w czasie, gdy oni sami - niekiedy nie pracując na 2 etacie - są zajęci czymś innym.

Ocena działalności dydaktycznej uczelni jest z pewnością potrzebna, jednakże:

1. Zaproponowana metodyka oceny jakości dydaktyki (dokumenty dostarczane przez uczelnie, sporadyczne i krótkotrwałe wizytacje przedstawicieli AKA w uczelni, porównania dokumentów i rezultatów wizyt w gronie AKA) pomoże z pewnością w ustaleniu, ilu doktorów zwykłych i ilu habilitowa-

nych uczelnia ma na liście płac, ile metrów kwadratowych przypada na studenta, ilu studentów przypada na nauczyciela i co owi nauczyciele w ilu tam minionych latach opublikowali naukowe i dydaktyczne w różnych uczelniach. Nic poza tym. To wszystko trudno lub wcale nie przekłada się na ocenę jakości dydaktyki.

2. Ocena jakości dydaktyki nie powinna być przeprowadzana przez strukturę biurokratyczną wyłanianą przez tych, co mają być oceniani. Nie jest to wcale naruszeniem zasady peer review obowiązującej np. w ocenie dokonań naukowych i wniosków o granty. Zasada peer review jest bowiem stosowana do bardzo precyzyjnie zdefiniowanych osiągnięć w pracy naukowej, które nie mogą być oceniane inaczej niż przez specjalistów pracujących dokładnie nad tym samym. Produkt, jakim jest wyższe wykształcenie, powinien być oceniany przez konsumentów tego produktu, a nie przez jego producentów. Zasada ta jest zasadą powszechnie obowiązującą. Tylko nie zainteresowany wynikiem badań konsument lub jego przedstawiciel może wykryć niedostatki produktu, które są niedostęgalne dla producenta. Przekonał się o tym przy okazji wypadki z modelem A100 nawet tak renomowany producent, jak Mercedes Benz.

3. Ocena jakości dydaktyki nie powinna być przeprowadzana za pieniądze podatnika (z budżetu MEN), lecz za pieniądze tych, co są żywotnie zainteresowani wynikiem tych badań, tzn. przyszłych studentów i ich rodziców, którzy z pewnością nie pożałują paru złotych na zakup rzetelnego informatora o stanie dydaktyki wyższych uczelni.

4. Ułomna pod względem merytorycznym propozycja powołania AKA może jednak być wspaniałym narzędziem walki z niebezpieczną dla uczelni państwowych konkurencją uczelni prywatnych. Załączki tego są w projekcie ustawy dosyć czytelne; jakże inaczej można tłumaczyć chęć koncesjonowania i podporządkowania sobie działalności tych ostatnich w sytuacji, gdy w ich działalność nie została zaangażowana ani jedna złotówka środków pochodzących z budżetu. Czy nie przypomina to trochę sytuacji, w której Ministerstwo Gospodarki (z zachowaniem wszelkich proporcji) produkowanych w kraju samochodów firm zagranicznych: dużo by to kosztowało niepotrzebnej nikomu roboty, a pożytek z tego dla konsumenta byłby żaden.

5. Ocena działalności dydaktycznej wyższych uczelni jest w załączkowej formie przeprowadzana przez tygodnik "Wprost" i w nieco mniejszym przez "Gazetę Wyborczą". Jest to - być może - dobrym punktem wyjścia szerszej, realizowanej nie za pieniądze podatnika, obiektywnej informacji, co jest w uczelniach. Być może - w miarę jak wykształcenie wyższe będzie coraz bardziej stawać się produktem rynkowym i jedną z liczba czasopism inwestycji finansowych w życiu człowieka - uczelnie zbliży się do liczby czasopism oceniających produkty przemysłu samochodowego.

6. Ocena jakości nauczania, prowadzona metodami badania opinii publicznej, będzie - ze względu na jej charakter - kości znacznie bardziej stymulujący wpływ na poprawę tej j.n.p. corocznego opracowania przez wydziały i instytuty jeszcze jednego opracowania typu *apologia pro causa nostra*.

Prof. zw. dr hab. inż. Antoni Niederliński
Instytut Automatyki
Politechnika Śląska, Gliwice

Z obrad Senatu

Kolejne, jedenaste posiedzenie Senatu bieżącej kadencji odbyło się dnia 26 marca 1998 roku.

Nominacje profesorskie z rąk JM Rektora otrzymali:

- prof. dr hab. inż. Jerzy Łunarski - WBMiL, na stanowisko profesora zwyczajnego,
- prof. dr hab. inż. Aleksander Jastriebow - WE, na stanowisko profesora nadzwyczajnego na okres lat pięciu (na ręce dziekana),
- dr hab. inż. Tadeusz Markowski - WBMiL, na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nieokreślony,
- dr hab. inż. Witold Niemiec - WBiIS, na stanowisko profesora nadzwyczajnego na okres lat pięciu,
- dr hab. inż. Antoni W. Orłowicz - WBMiL, na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nieokreślony.

W czasie tego posiedzenia Senat:

■ rozpatrzył:

- wniosek dziekana Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska o mianowanie dr. hab. inż. Janusza A. Tomaszka na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nieokreślony,
- wniosek dziekana Wydziału Chemicznego o mianowanie dr. hab. inż. Jacka Jeżowskiego na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nieokreślony,
- proponowaną liczbę przyjęć na I rok studiów w roku akademickim 1998/1999 w PRz,

■ wysłuchał:

- informacji o działalności medialnej uczelni za pośrednictwem "Gazety Politechniki", Akademickiego Radia "Centrum", Internetu oraz różnorodnych informatorów polsko- i obcojęzycznych,
- informacji o sytuacji finansowej uczelni oraz o stanie realizowanych w PRz inwestycji.

Senat ponadto:

- podjął uchwałę o zmianach organizacyjnych na Wydziale Budowy Maszyn i Lotnictwa,
- zatwierdził znowelizowany regulamin wyborów władz akademickich PRz,
- wyraził stanowisko dotyczące "Założeń reformy prawa o szkolnictwie wyższym",
- zapoznał się z pismem Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie w sprawie utworzenia uniwersytetu w Rzeszowie oraz projektem odpowiedzi JM Rektora (zamieszczone poniżej),
- podjął uchwałę o objęciu normą 50% kosztów uzyskania przychodów:
 - a) 90% wynagrodzenia zasadniczego wszystkich nauczycieli akademickich,
 - b) 100% wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe.

Niektóre decyzje Senatu, ze względu na ich znaczenie, drukujemy w całości na s. 4.

Marta Olejnik

REKTOR
WYŻSZEJ SZKOŁY PEDAGOGICZNEJ
W RZESZOWIE

Rzeszów, 1998 03 02

Jego Magnificencja
Prof. dr hab. inż. Stanisław Kuś
Przewodniczący Senatu
Politechniki Rzeszowskiej

Jego Magnificencjo Rektorze,

Mam zaszczyt poinformować Jego Magnificencję Rektora, iż w dniu 26 lutego 1998 r. Senat Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie podjął uchwałę w sprawie Uniwersytetu Rzeszowskiego o następującej treści:

"Senat Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie deklaruje gotowość i woli podjęcia wspólnych działań z Politechniką Rzeszowską, Filią Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej i Wydziałem Zamiejscowym Akademii Rolniczej w Krakowie na rzecz utworzenia jednej uczelni - Uniwersytetu Rzeszowskiego

Apelujemy do Senatów Politechniki Rzeszowskiej, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie i Akademii Rolniczej w Krakowie, by na swych posiedzeniach określili swój stosunek do naszej inicjatywy"

Uchwała Senatu WSP została podjęta prawie jednomyślnie (przy jednym głosie wstrzymującym się)

Informując Jego Magnificencję i Senat o podjętej przez nas uchwałę uprzejmie proszę Wysoki Senat Politechniki Rzeszowskiej o rozważeniu naszej inicjatywy i ustosunkowanie się do niej w możliwie najkrótszym terminie

Łącząc wyrazy szacunku
pozostaję z poważaniem

Prof. dr hab. Włodzimierz Bonusiak

Rektor

(Podpis)

REKTOR
POLITECHNIKI RZESZOWSKIEJ IM. IGNACEGO ŁUKASIEWICZA

Rzeszów, 3 kwietnia 1998 r.

Jego Magnificencja
prof. dr hab. Włodzimierz BONUSIAK
Rektor
WYŻSZEJ SZKOŁY PEDAGOGICZNEJ
w Rzeszowie

Szanowny Panie Rektorze!

Dziękuję serdecznie za przesłaną - na moje ręce oraz Senatowi Politechniki Rzeszowskiej - informację o deklaracji Wysokiego Senatu Wyższej Szkoły Pedagogicznej w sprawie wspólnego działania na rzecz utworzenia jednej uczelni typu amerykańskiego - Uniwersytetu Małopolskiego

Gratuluję przekonania Senatu WSP o celowości wspólnego działania. Jesteśmy przekonani o konieczności zaistnienia Uniwersytetu w Rzeszowie i dołożymy wszelkich starań, aby ten Uniwersytet został powołany

Uważam jednak, że aby to nastąpiło, nasze środowisko akademickie musi uzyskać określone korzyści

musimy albo uzyskać status uczelni autonomicznej, albo przynajmniej "akademickiej". Znanie warunków to, oprócz 6 kierunków i uprawnień doktryzowania, prawo habilitacji na 2, a dla "akademickości" na 1 wydziale

Do tej pory nie udało się uzyskać uczelniom rzeszowskim prawa habilitowania nawet na jednym wydziale, a nawet łączna liczba profesorów zwyczajnych z trudnością spełnia wymagane kryteria. W związku z tym wniosek na pewno zostanie negatywnie oceniony przez Radę Główną

Obawiam się, że powołanie uniwersytetu drogą polityczną, bez spełnienia warunków Rady Głównej mogłoby nas poważnie skłócić ze środowiskiem uczelnianym, co mogłoby się ujemnie odbić na naszych wspólnych staraniach

Dlatego informując o uchwałach Senatu WSP w "Gazecie Politechniki" oraz na posiedzeniu Senatu naszej uczelni w dniu 26 03 98 r. wolałbym nie stawiać problemu podejmowania uchwały, gdyż mogłoby to niepotrzebnie dysocjować poglądy, a może nawet utrudnić osiągnięcie celu podstawowego - uniwersytetu. Uchwała taka może być bowiem uznana za przedwczesną

Łącząc wyrazy szacunku i poważania

(Podpis)

prof. dr hab. inż. Stanisław Kuś

Stanowisko Senatu Politechniki Rzeszowskiej

z dnia 26 marca 1998 roku

w sprawie "Założeń reformy prawa o szkolnictwie wyższym" opracowanych przez Zespół ds. Nowelizacji Ustawodawstwa dotyczącego Szkolnictwa Wyższego, powołany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej

Senat Politechniki Rzeszowskiej z zadowoleniem przyjął zarówno inicjatywę zmierzającą do głębokiej nowelizacji prawa o szkolnictwie wyższym, jak również podjęcie w tej dziedzinie prac, których kierunki w wielu kwestiach (generalnie) są zbliżone z oczekiwaniami naszego środowiska.

Pozytywnie oceniając ogólny kierunek proponowanych zmian, należy podkreślić, że na szczególne wyróżnienie zasługuje koncepcja spójnego systemu szkół wyższych, usunięcia barier przeszkadzających w prowadzeniu przez uczelnie aktywnej polityki kadrowej, uelastycznienia zasad działalności dydaktycznej, dążenia do wprowadzenia systemu finansowania uwzględniającego współfinansowanie przez studentów, wprowadzenia bardziej przyjaznego dla budżetu szkolnictwa obciążenia podatkowego, wprowadzenia systemu gwarantującego wysoką jakość nauczania.

Senat Politechniki Rzeszowskiej, mimo wspomnianych aspektów, zwraca jednakże uwagę na konieczność przyjęcia rozwiązań, umożliwiających funkcjonowanie uczelni mniejszych, m.in.:

1. Wspieranie rozwoju kadry uczelni nie posiadających pełnych praw akademickich obciążonych kosztami na rzecz uczelni podejmujących się prowadzenia przewodów doktorskich, habilitacyjnych i opiniowania wniosków profesorskich. Uporządkowanie tej sprawy mogłoby nastąpić na skutek odgórnego ujednoczenia przez MEN zasad refundacji wymienionych kosztów lub dokonywania ich przez MEN z utworzonej na ten cel rezerwy budżetowej.

2. Rozważenie możliwości zmiany sformułowania dotyczącego trójstopniowego systemu rozpatrywania wniosków o tytuł profesorski. System dwustopniowy, który umożliwiałby kierowanie do CK wniosków profesorskich przez Senaty uczelni jest prostszy i również gwarantuje wysoką jakość wniosków.

3. Uprzywilejowanie finansowania z budżetu państwa uczelni autonomicznych wymaga jasnego określenia zasad i kryteriów ich ocen, gdyż "autonomiczność" nie powinna być dawana na zawsze i całej uczelni. Środki pozyskiwane przez uczelnie "autonomiczne" powinny być adekwatne do uzyskiwanych przez nie efektów i obliczane na podstawie ogólnie obowiązujących algorytmów.

4. Jednoosobowe organy uczelni powinny być wybierane z grona nauczycieli akademickich mających tytuł lub stopień naukowy doktora habilitowanego, zatrudnionych w uczelni w drodze mianowania lub umowy o pracę (na pierwszym pełnym etacie). Tryb wyboru powinien regulować statut.

5. Rozważenie możliwości zniwelowania dysproporcji reprezentowania poszczególnych ośrodków akademickich w Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego, zwłaszcza małych ośrodków. Dążąc do zagwarantowania równości szans kształtowania polityki dotyczącej szkolnictwa wyższego, proponujemy ustalić liczebność i skład RGSzW tak, by każda uczelnia z urzędu miała swego przedstawiciela (wybranego demokratycznie jednocześnie z wyborami władz uczelni). Przedstawiciele ci stanowiliby 50% składu RG, natomiast pozostałe 50% byłoby wybierane w dotychczasowym trybie.

6. W trosce o zapewnienie właściwych, nie obciążonych negatywnymi opiniami wstępnymi, zasad funkcjonowania Akademickiej Komisji Akredytacyjnej oraz wyeliminowania możliwych negatywnych odczuć małych uczelni proponujemy ewentualnie powołanie AKA przeprowadzić po szerokim referendum wśród uczelni wyższych. Jest to organ, według Senatu Politechniki Rzeszowskiej, w chwili obecnej przedwczesny. Funkcję tę powinna spełniać RGSzW w poszerzonym składzie, wynikającym z zakresu zadań stanowiących proponowany obszar działań AKA.

Rektor

prof. dr hab. inż. Stanisław Kuś

Zatwierdzona przez Senat liczba przyjęć na I rok studiów w roku akademickim 1998/1999 w Politechnice Rzeszowskiej

Kierunek	Studia dzienne	Studia zaoczne
Mechanika i budowa maszyn:	870, w tym:	570, w tym:
Specjalność:		
- technologia maszyn	MDT - 270	MZT - 200
- lotnictwo	MDL - 200	-
- awionika	-	MZL - wg zgłoszeń
- organizacja i zarządzanie w przemyśle	MDZ - 200	MZZ - 370
- mechatronika	MDM - 200	-
Elektrotechnika	350	200
Informatyka	150	200
Technologia chemiczna	200	200
Inżynieria materiałowa	50	75
Zarządzanie i marketing	210	-
Studia polsko-francuskie (licencjat)	60	300
Budownictwo	270	-
Inżynieria środowiska	270	90
Razem	2 430	90
		1 525
		(bez studiów magisterskich uzupełniających)

Uchwała Nr 184/98 Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego

z dnia 12 marca 1998 roku

o projektach rozporządzeń Ministra Edukacji Narodowej zmieniających rozporządzenia: w sprawie wynagradzania nauczycieli akademickich i w sprawie stanowisk pracy oraz zasad wynagradzania pracowników szkół wyższych nie będących nauczycielami akademickimi w związku z podwyżką wynagrodzeń od dnia 1 kwietnia 1998 roku.

Po rozpatrzeniu na wniosek Ministra Edukacji Narodowej projektów zmian rozporządzeń Ministra Edukacji Narodowej dotyczących wynagradzania pracowników szkolnictwa wyższego, w związku z planowaną podwyżką wynagrodzeń od dnia 1 kwietnia 1998 roku, Rada Główna stosownie do art. 42 ust. 2 pkt. 3 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (DzU Nr 65, poz. 385 - z późniejszymi zmianami) na podstawie opinii Komisji Ekonomicznej RG uchwała, co następuje:

§1

Rada Główna przyjmuje do wiadomości proponowane zmiany taryfikatorów płacowych przewidujące wprowadzenie podwyższenia stawek wynagrodzeń w granicach około 13%, z zastosowaniem korekt porządkujących wzajemne relacje stawek płacowych, zwłaszcza w zakresie:

- rozpiętości stawek wynagrodzeń zasadniczych dla poszczególnych stanowisk nauczycieli akademickich;

- podwyższenia relacji stawek za godziny ponadwymiarowe do stawek wynagrodzeń zasadniczych nauczycieli akademickich z jednoczesnym dostosowaniem ich układu do występującej hierarchii stopni naukowych;

- podwyższenia stawek dodatków funkcyjnych niektórych kluczowych stanowisk kierowniczych w uczelniach (rektorów, prorektorów, dziekanów, prodziekanów, dyrektorów administracyjnych i kwestorów), z jednoczesnym ograniczeniem rozpiętości widełek dodatków funkcyjnych, które w dolnych granicach nie były wykorzystywane;

- dostosowania stawek w najniższych kategoriach wynagrodzeń zasadniczych pracowników nie będących nauczycielami akademickimi do najniższego wynagrodzenia krajowego, z podwyższeniem w innych kategoriach dolnych granic widełek, ze względu na mały stopień ich wykorzystywania.

Rada zwraca uwagę na to, że zakres korekt porządkujących był zdeterminowany wspomnianą relatywnie niewielką skalą pod-

wyżki wynagrodzeń w szkołach wyższych w obecnym roku.

§2

Rada Główna jest przekonana, że podjęte przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, z udziałem przedstawicieli Rady Głównej, prace nad przygotowaniem nowego systemu wynagrodzeń w szkolnictwie wyższym będą kontynuowane. Wprowadzone przy okazji obecnej podwyżki wynagrodzeń korekty porządkujące traktuje się jako właściwy element działań w tym zakresie.

§3

Przekazuje się niniejszą uchwałę Ministrowi Edukacji Narodowej oraz rektorom szkół wyższych.

Przewodniczący Rady Głównej
Andrzej Pelczar

Stanowisko Nr 26/98 Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego

z dnia 12 marca 1998 roku

w sprawie reformy systemu edukacji

Rada Główna Szkolnictwa Wyższego wyraża swoje poparcie dla głównych idei zawartych w przedstawionym przez Ministerstwo Edukacji Narodowej projekcie reformy systemu edukacji. Warte są podkreślenia w szczególności następujące cechy projektu reformy:

- całościowy charakter systemu edukacji od szkoły podstawowej po studia doktoranckie oraz zakładana drożność i elastyczność tego systemu;

- zmiany programów i sposobów nauczania w celu zmniejszenia wiedzy encyklopedycznej na rzecz wyrabiania umiejętności i kształtowania osobowości;

- podkreślenie wychowawczej roli szkoły w powiązaniu z rodziną i społecznością lokalną;

- wprowadzenie zewnętrznej, zobiekttywizowanej oceny postępów pracy ucznia;

- wprowadzenie motywacyjnego systemu plac nauczycieli.

Ogłoszone dotychczas założenia reformy są ogólne i mają w dużym stopniu charakter deklaracyjny. Istnieją obawy co do możliwości rozpoczęcia reformy w założonym przez MEN terminie. Rada Główna uważa, że do najważniejszych zadań, które muszą być w najbliższym czasie podjęte, należą:

1. Oszacowanie kosztów reformy, zapewnienie środków na jej realizację i rozważanie, w powiązaniu z reformą administracyjną kraju, możliwości maksymalnego wykorzy-

stania do zadań zreformowanej edukacji istniejącej bazy materialnej szkół oraz aktualnie pracującej kadry nauczycielskiej.

2. Zsynchronizowanie reformy programowej w szkołach z przygotowaniem do niej nauczycieli.

3. Opracowanie, na zasadzie podstaw programowych, przykładowych programów i koncepcji ich realizacji w szczególności do nauczania zintegrowanego.

4. Określenie pełnych kwalifikacji wymaganych od nauczyciela szkoły podstawowej, nauczyciela gimnazjum oraz nauczyciela liceum.

5. Opracowanie efektywnego, elastycznego systemu kształcenia nauczycieli zgodnie z ustalonymi, wymaganymi kwalifikacjami (w szczególności opracowanie zasad kształcenia nauczycieli wyższych klas szkoły podstawowej o zintegrowanym sposobie nauczania).

6. Stworzenie jednolitego systemu oceny jakości kształcenia nauczycieli (np. w obrębie Akademickiej Komisji Akredytacyjnej).

7. Opracowanie, w ścisłym związku ze szkołami wyższymi kształcącymi nauczycieli, zasad kształcenia ustawicznego czynnych nauczycieli, a także ustalenie sposobu finansowania takiego kształcenia.

8. Zmodyfikowanie proponowanej drogi awansu zawodowego nauczyciela. Jeśli droga ta będzie zbyt długa, to może działać demotywacyjnie, a formalizmy związane z

przechodzeniem jej - zbyt wielu - poszczególnych etapów mogą zacierać świadomość konieczności stałego dokształcania się, zastępowanego wypełnianiem tylko wymagań formalnych.

9. Dopracowanie zaprezentowanego schematu kształcenia w szkołach wyższych zarówno co do jego elastyczności w odniesieniu do różnych możliwych dróg studiowania, jak i czytelności w zakresie równoważności uzyskiwanych dyplomów.

10. Szczegółowe ustalenie ze szkołami wyższymi kształcącymi nauczycieli ich zadań w zakresie aktualnych potrzeb edukacji oraz zapewnienie środków na ich realizację. (Całość problematyki związanej z kształceniem i doskonaleniem nauczycieli powinna należeć do podstawowych zadań szkół wyższych kształcących nauczycieli).

11. Przeprowadzenie szerokiej dyskusji w środowisku oświatowym i akademickim w celu wypracowania najlepszych rozwiązań dotyczących omawianych spraw oraz uzyskania dla nich przychylności nauczycieli i całego społeczeństwa.

Każdy z poruszonych problemów wymaga osobnego rozwiązania. Rada Główna będzie miała jeszcze okazję wypowiedzieć się bardziej szczegółowo w podanych kwestiach.

Przewodniczący Rady Głównej
Andrzej Pelczar

Asystenci w systemie edukacyjnym szkoły wyższej

System edukacyjny szkoły wyższej różni się znacznie (a przynajmniej powinien) od sposobów edukacji w szkole podstawowej i średniej. Dużą część obowiązków dydaktycznych i wychowawczych spełniają asystenci, dlatego ich rola w edukacji studentów powinna być znacząca. Aby asystenci dobrze wykonywali swoje obowiązki, są im niezbędne: twórcze nastawienie, racjonalne poglądy i przekonania, determinanty dydaktycznych i wychowawczych powodzeń szkoły wyższej.

Przedstawiciele młodej kadry naukowej, w zależności od swoich poglądów i doświadczeń, mają różne spojrzenia na system edukacyjny szkoły wyższej. Jedni główny nacisk kładą na własny rozwój naukowy i szybkie zrobienie doktoratu, zaniebując trochę i wykonując "po łebkach" oraz bez przygotowania prace dydaktyczno-wychowawcze, inni natomiast koncentrują się na pracy dydaktycznej, popadając czasem nawet w przesadę i obarczając się dużą liczbą nadgodzin.

Bardzo trudne jest dla młodego asystenta rozsądne pogodzenie pracy naukowej z pracą dydaktyczną, bez szkody dla żadnej z nich. Często zdarza się, że nauczyciel akademicki podejmuje się nauczania młodzieży, nie mając do tego odpowiedniego przygotowania pedagogicznego. Zdarza się też, że pracownik naukowy nie nadaje się do prowadzenia zajęć z młodzieżą albo po prostu zwyczajnie tego nie lubi, musi to jednak robić, bo zobowiązał się, podpisując umowę o pracę. Osoby, które pracę dydaktyczną traktują jako "dopust Boży", nie powinny znajdować się w szeregach nauczycieli akademickich, a tych jest około 30%.

Pracując na uczelniach, młodzi nauczyciele stają wobec licznych trudności. Rozstrzygają wiele problemów związanych z niedomaganiem organizacyjnymi i materialnymi uczelni, realizacją procesu dydaktycznego oraz z naukowo-społecznym środowiskiem uczelni. W zakresie pracy dydaktycznej najważniejszymi problemami dla asystentów są: mała aktywność grup studenckich, brak zainteresowania przedmiotem ze strony studentów oraz niski poziom intelektualny. Jeśli chodzi o możliwości własne asystentów, wskazują oni na utrudnienia wynikające z braku czasu na przygotowanie zajęć, na realizację programu, przeciążenie dydaktyką, konieczność prowadzenia dydaktyki niezgodnej z nabytymi kwalifikacjami, zainteresowaniami lub specjalnością.

Aby współpraca między pracownikami naukowymi a studentami układała się dobrze, jest konieczne istnienie pewnego kodeksu pedagogicznego. Powinien on zawierać następujące wymagania:

- zajęcia muszą się odbywać bez względu na okoliczności,
 - program musi być zrealizowany,
 - powinny być wyraźnie sformułowane kryteria wymagań i oceny, jednakowe dla wszystkich,
 - należy utrzymać wysoki poziom dydaktyki, ze znaczącymi elementami samoedukacji,
- Jeżeli chodzi o stosunek asystentów do studentów, najbardziej konieczne i cenione są:
- kultura bycia,
 - takt pedagogiczny, niedopuszczanie do rozgrywek ze studentami,
 - szacunek dla studentów,
 - wywiązywanie się z obowiązków wobec studentów.

Na politechnikach szczególny nacisk należy położyć przede wszystkim na dyscyplinę w odbywaniu zajęć, realizację programu oraz ujednoczone kryteria ocen. Są to obszary pracy dydaktycznej wymagające doskonalenia.

W świadomości asystentów istnieje idealny wzór odniesienia, obejmujący wartości dotyczące cech, postaw i warunków życia studentów. Na ten wzór składają się następujące cechy: zaangażowanie w studia, poczucie dobrej perspektywy jutra, aktywność intelektualna i uzdolnienia intelektualne, zainteresowanie kierunkiem studiów, dobre przygotowanie merytoryczne i warsztatowe do studiowania, ogólne zainteresowania kulturalne, dojrzałość i samodzielność, aktywne życie w środowisku studenckim i studenckiej kulturze.

Zarówno "model studenta", jak i "model asystenta" są w dużym stopniu wyidealizowane. Rzeczywistość wygląda często trochę inaczej. Studenci są nastawieni bardziej na zaliczanie przedmiotów niż na rzeczywiste przyswajanie wiedzy. Praktyki takie, jak: ściąganie, brak szacunku dla prowadzących zajęcia, kombinowanie i cwaniactwo są na porządku dziennym. Asystenci bardziej zwracają uwagę na przekazanie tego, co mają do powiedzenia (często jest to przekazanie w nie najlepszym stylu), niż na to, w jaki sposób student to odbiera. Zatem powszechne staje się traktowanie studentów jako bezimiennej masy, generowanie określonej porcji wiedzy, a następnie jej egzekwowanie, bez względu na okoliczności.

Przeciętny student pierwszego roku, rozpoczynając studia, zastaje to samo, z czym miał nadzieję się pożegnać, kończąc szkołę średnią: kartkówki, odpytywanie z poprzednich zajęć, lekceważący stosunek prowadzących zajęcia, rygor i brak szacunku. Dochodzi jeszcze do tego pełna anonimowość. Wykładowca czy prowadzący ćwiczenia z reguły ma tytuł studentów, że nie jest w stanie zapamiętać nazwisk, nie mówiąc już o indywidualnym traktowaniu każdego z osobna. Winę za to częściowo ponoszą sami studenci, którzy swoim zachowaniem nie zachęcają do bliższego ich poznania. "Opierają swoje kontakty z pracownikami naukowymi głównie na sposobach oszukania ich i uzyskania jak największej liczby dodatkowych terminów zaliczeń". Wiele zależy od podejścia asystenta prowadzącego zajęcia. Jest konieczne nawiązanie kontaktu ze studentami, partnerska rozmowa, a nie przekonanie ich o własnej nieomyślności. Sztuczne budowanie autorytetu asystenta-naukowca odnosi skutek odwrotny, a więc jak młody stażem asystent ma budować swój autorytet?

Do obowiązków nauczyciela akademickiego najczęściej zalicza się:

- umiejętność tworzenia systemu partnerskiego współdziałania,
- kształtowanie wzajemnego poszanowania godności osobistej,
- wyrabianie gotowości służenia konstruktywną pomocą tym jednostkom, które jej potrzebują,
- analizowanie konstruktywnych propozycji i inicjatyw studentów.

Nie zawsze jest to łatwe, ale nauczyciel akademicki powinien dążyć do realizacji tych celów. Problem polega na tym, czy ma on ambicję osiągnięcia zadań wyznaczonych mu przez uczelnię; czy jego przełożeni spełniają obowiązek kontrolującego i oceniającego pracę asystenta.

Wychowanie twórczych osobowości wymaga kształcenia wielu cech decydujących o umiejętności znajdowania optymalnych rozwiązań w zmiennych sytuacjach. Za podstawę należy tu uznać rozwój właściwości umysłowych, inteligencji i uzdolnień oraz cech intelektu, takich jak krytycyzm i wyobraźnia, oraz cech charakteru: woli, odwagi moralnej. Strona adaptacyjna wychowania pomaga jednostce funkcjonować w istniejącej rzeczywistości; znaleźć równowagę w zmiennych sytuacjach, licznych rolach społecznych, kolejnych środowiskach i etapach życia. Funkcja ta chroni przed nieprzystosowaniem do nie kontrolowanych przez człowieka zmian. Szczególnie jednak ważna dla środowisk akademickich jest kreatywna funkcja wychowania, która pomaga w autonomicznym kierowaniu rozwojem osobowości, rozbudzając zainteresowania i motywacje w tym celu. Podstawowym zadaniem tej funkcji jest pomoc w wyborze nadających sens ludzkiemu życiu idei i określaniu stylu oraz sposobu życia.

Asystenci chcący realizować cele dydaktyczne i wychowawcze stoją przed dużymi problemami. Prowadząc zajęcia z matematyki na pierwszym roku na Wydziale Mechanicznym, zdążyłam się już z nimi zetknąć. Przede wszystkim grupy są zbyt liczne. Na sali jest około 40 osób, co prawie automatycznie przekreśla sens zajęć, a ma on przecież zachęcać studentów

Czy my w szkole wychowujemy?

Pan Minister Mirosław Handke w wywiadzie ("Gazeta Polska" nr 1 z dnia 7 stycznia 1998 roku) na temat głównie stanu oświaty i zarysu reformy porusza również sprawę wychowawczą i mówi tam m.in. o rozchwianiu systemu wartości, relatywizmie moralnym i w efekcie o konieczności wychowywania. Stąd moje pytanie o to, czy my nauczyciele akademicy w szkole wyższej mamy również wychowywać, czy stać na stanowisku, że młodzież przychodzi do nas już ukształtowana. Na tym tle kilka uwag do przemyslenia, których powodem powstania stały się wykłady prowadzone w Politechnice Rzeszowskiej. Na pierwszym wykładzie (w listopadzie 1997 roku) po wejściu do sali zdziwiłem się i nie wiedziałem, gdzie się znalazłem. Przy szkolnych, dwuosobowych stolikach siedziało po trzech lub czterech studentów, część poza stolikami. Na oknach, szafach i innych wystających przedmiotach wisiały mokre palta. Zaśmiecone stoliki były zastawione jedzeniem, kubkami z kawą czy herbatą, butelkami z napojami.

Prawie na środku sali stał ogromny karton wypełniony już różnorodnymi śmieciami, tablica była całkowicie wypełniona ledwie widocznymi zapisami, kawałek suchej szmaty do jej ścierania leżał na podłodze. Brać studencka nawet nie zauważyła mojego wejścia i kontynuowała, nie przerywając "biesiady", wesołą konwersację. W tej sytuacji, przekraczając normalnie dopuszczalny poziom decybeli, poprosiłem o to, aby przed zajęciami to pomieszczenie zamienić z "baru dworcowego III kategorii" na coś, co będzie przypominać salę wykładową. Gdy przy pomocy kilku studentów uporałem się z tym problemem, wówczas rozpocząłem zajęcia, ale to nie był koniec niespodzianek. W trakcie wykładu kilka osób wyszło sobie bez żadnego słowa czy gestu (chyba "na papierosa"), a w połowie wykładu - kompletne zaskoczenie - zjawił się osobnik

do samodzielnej pracy. Sale są zbyt małe jak na taką liczbę ludzi, a możliwości skontrolowania pracy wszystkich studentów praktycznie żadne. Poza tym trzy godziny ćwiczeń z matematyki pod rząd nie wpływają dodatnio na przyswajalność wiedzy i samopoczucie obu stron. Myślę, że korzystnym rozwiązaniem byłoby rozdzielenie zajęć na dwa dni w tygodniu.

Podsumowując uważam, że asystenci, chcąc dobrze wykonywać swoje obowiązki, mają przed sobą trudne zadanie. Jest konieczne z ich strony zaangażowanie się w problemy studentów, dbanie o ich rozwój intelektualny i moralny oraz właściwe wywiązywanie się z obowiązków dydaktycznych. Sami jednak nie są w stanie tego dokonać, jest potrzebna odpowiednia postawa studentów, a przede wszystkim asystentów. Doskonale nie warsztatu pracy dydaktycznej młodszej kadry nie powinno zakończyć się wraz z uzyskaniem Świadectwa Podyplomowego Studium Pedagogicznego. W niektórych szkołach wyższych wprowadzono system permanentnej edukacji pedagogicznej.

Magdalena Klemp
Wydział Fizyki Technicznej i Matematyki Stosowanej
Politechniki Gdańskiej ("Pismo PG", nr 3(32)/97)

Przygotował do "GP" Jan Sieniawski

w czapce, który najspokojniej rozpoczął na stojąco rozmowę z jednym ze słuchaczy. Na moją ostrą uwagę, że odbywa się tu wykład, nie powinien przeszkadzać, ale natychmiast wyjść, oświadczył dumnie, że jest studentem i właśnie przyszedł na zajęcia. Pouczenie o konieczności zdjęcia czapki i kurki, przeproszenia za spóźnienie i cichego zajęcia miejsca skwitował wielkim zdziwieniem i stwierdzeniem, że tu każdy może przychodzić i wychodzić, jak mu wygodnie. Postanowiłem zmienić ten stan rzeczy. Po rozmowie ze starostą i kilkoma studentami sytuacja się diametralnie zmieniła. Następnego zajęcia przebiegły znakomicie z aktywnym uczestnictwem obecnych studentów. Końcowe zajęcia jednak zostały zakłócone incydentem. Kilku studentów zrezygnowało z zaliczenia, oddając puste kartki z komentarzem, że i tak jakoś to zaliczą.

Czy to jest standard? Czy można dojść do normalności? Chyba trudno. Jeśli jest 12 godzin zajęć, a przerwy tylko 5-minutowe i jeden mały bufecik, to gdzie, kiedy i w jakich warunkach studenci mają jeść? Jak mają notować wykład, skoro nie ma wystarczającej liczby stolików? Tych pytań można by zadawać wiele i chyba jedno ważne - jaka jest w tym rola uczelni i nas wykładowców?

Na zakończenie warto odpowiedzieć na pytanie, czy te moje działania przyniosły jakieś konkretne efekty? Chyba tak, skoro pod koniec zajęć starosta grupy z kilkoma studentami przeproszał za to, co zdarzyło się na początku.

Czy warto o tym pisać? Chyba trzeba, tym bardziej że nie powinno się bagatelizować zaistniałych incydentów i należy podjąć odpowiednie działania, aby szkoła wyższa również wychowywała, a nie tylko przekazywała wiedzę swoim słuchaczom ...

Lukasz N. Węsierski

Czy warto ... czy warto pisać o tym, że asystenci "nauczają" tablicę zamiast studentów, że zginęła "instytucja" kolokwium poprawkowego (tak ważna dla studentów w I i II semestrze), że kolokwia są przeprowadzane w większości w sesji egzaminacyjnej, bo wtedy asystent oderwał się od innej pracy, że profesorów nie ma dla studentów - to normalne zwyczajnie - ale asystentów też nie ma, bo od kogo mają brać przykład, że zajęcia nie odbywają się regularnie, że do niektórych wykładów są przypisani adiunkci, którzy nie mają merytorycznego wykształcenia, że nie promuje się najlepszych nauczycieli, czy warto pisać o przebiegu tegorocznych juwenaliów i jak będzie po ... czy warto ...

Pytania wybrał na podstawie listów do "GP"
Jan Sieniawski

Więści z KBN-u

Przewodniczący Komitetu Badań Naukowych **prof. Andrzej Wiszniewski** spotkał się 25 marca br. w siedzibie Unii Europejskiej w Brukseli z panią Edith Cresson, komisarzem UE odpowiedzialnym m.in. za badania naukowe, innowacje i edukację. Profesor Wiszniewski zapewnił panią komisarz o silnej woli rządu RP przystąpienia naszego kraju do V Programu Ramowego Badań i Rozwoju Technologii. Jest to program Unii Europejskiej, którego budżet na lata 1999-2003 jest planowany na 14 mld ECU. Strona polska zadeklarowała swój udział finansowy, który po wynegocjowanych obniżkach wyniesie w ciągu czterech lat około 140 mln ECU.

Kwestią do dalszych negocjacji jest możliwość częściowego finansowania polskiej składki z funduszu PHARE (Unia popiera to

rozwiązanie) oraz statusu polskich przedstawicieli w komitetach zarządzających programem. Przedstawiciele Unii postulują, aby polska strona miała status obserwatora (może zabierać głos, lecz nie ma prawa głosowania). Nasi przedstawiciele - choć byłoby to precedens - starają się o uzyskanie statusu pełnoprawnych członków.

Minister Andrzej Wiszniewski, oprócz rozmów odbytych z panią komisarz Edith Cresson, spotkał się również z dyrektorami generalnymi: Robertem Verrue'em i prof. Jormą Routtim, a także z dr. Rainerem Geroldem odpowiedzialnym za współpracę naukową z krajami nie będącymi członkami Unii Europejskiej.

Zdaniem prof. Wiszniewskiego uczestnictwo w V Programie Ramowym będzie wy-

zwaniem zarówno dla polskiej kadry naukowej występującej z projektami badawczymi, jak i dla naszych przedstawicieli w programach zarządzających, którzy będą musieli zdobyć właściwą pozycję wśród kolegów z innych krajów. Doświadczenie wskazuje, że nowi członkowie kolejnych ramowych programów w pierwszych latach nie potrafili tak przygotować aplikacji, by finansowanie ich badań przekraczało składkę, którą kraj uiszczył. Profesor Wiszniewski ma nadzieję, że Polska będzie tu chlubnym wyjątkiem.

*Rzecznik prasowy
Komitetu Badań Naukowych
dr Tadeusz Zaleski*

PREZENTACJA KATEDR I ZAKŁADÓW Politechniki Rzeszowskiej

ZAKŁAD TECHNOLOGII TWORZYW SZTUCZNYCH Wydziału Chemicznego

Historia

Zakład Technologii Tworzyw Sztucznych został utworzony w 1975 roku. W 1984 roku przekształcił się w Zakład Technologii Chemicznej i Tworzyw Sztucznych (w obrębie tego Zakładu utworzono Pracownię Technologii Chemicznej) oraz w 1991 roku w Zakład Technologii Tworzyw Sztucznych.

Założycielem i długoletnim kierownikiem Zakładu był **prof. dr hab. inż. Włodzimierz Szlezynghier**. Funkcję tę pełnił do chwili przejścia na emeryturę w 1994 roku. On też zorganizował zaplecze naukowo-dydaktyczne w postaci programów dydaktycznych, aparatury badawczej i urządzeń zainstalowanych w hali technologicznej oraz laboratoriów specjalistycznych wykorzystywanych także obecnie.

Zakładem w latach 1994-1996 kierował **dr inż. Maciej Heneczkowski**, któremu Zakład zawdzięcza komputeryzację.

Od 1996 roku kierownikiem Zakładu jest **dr hab. inż. Piotr Król, prof. nadzw. PRz**, który przeszedł z Instytutu Ciężkiej Syntezy Organicznej "Blachownia" w Kędzierzynie-Koźlu do pracy w Politechnice Rzeszowskiej.

Skład osobowy

Pracownicy naukowo-dydaktyczni:

- dr hab. inż. Piotr Król, prof. nadzw. PRz (kierownik Zakładu)
- dr inż. Maciej Heneczkowski
- dr Anna Żmihorska-Gotfryd
- dr Bożena Król
- mgr inż. Mariusz Oleksy
- mgr Barbara Pilch-Pitera
- mgr inż. Joanna Wojturska

Pracownicy inżynieryjno-techniczni:

- inż. Barbara Alibożek
- tech. Witold Mrozowicz

Nadal w miarę możliwości radą i pomocą w zakresie dydaktyki wspiera Zakład prof. Włodzimierz Szlezynghier.

Działalność dydaktyczna

W Zakładzie są prowadzone wykłady, zajęcia laboratoryjne i ćwiczenia projektowe dla kierunków - technologia chemiczna i inżynieria materiałowa z przedmiotów:

- ☐ chemia polimerów,
- ☐ technologia produkcji polimerów,
- ☐ chemia fizyczna polimerów,
- ☐ reologia polimerów,
- ☐ metody badań polimerów,
- ☐ aparatura do przetwórstwa tworzyw sztucznych,
- ☐ technologia przetwórstwa tworzyw sztucznych,
- ☐ kompozyty polimerowe,
- ☐ polimery specjalne.

Zakład prowadzi również jeden z trzech kierunków dyplomowania na Wydziale Chemicznym - technologię tworzyw sztucznych.

W Zakładzie wykonano ponad 140 prac dyplomowych magisterskich i inżynierskich z technologii polimerów.

W dotychczasowej działalności dydaktycznej pracownicy uczestniczyli w następujących przedsięwzięciach:

- ☐ opracowaniu programów studiów dziennych i zaocznych kierunku dyplomowania - technologia tworzyw sztucznych,
- ☐ opracowaniu 6 skryptów,
- ☐ uruchomieniu laboratoriów do syntezy polimerów, chemii fizycznej, reologii i przetwórstwa tworzyw sztucznych,
- ☐ uruchomieniu i adaptacji do celów dydaktycznych programu I - DEAS Master Series do symulowania procesu przetwarzania wtryskowego tworzyw termoplastycznych i termoutwardzalnych,
- ☐ współpracy z prof. W. Szlezynghierem w redagowaniu podręcznika pt. "Tworzywa sztuczne. Chemia. Technologia. Przetwórstwo. Zastosowanie." Oficyna Politechniki Rzeszowskiej, Rzeszów 1996,
- ☐ współorganizowaniu z I Liceum Ogólnokształcącym im. S. Konarskiego w Rzeszowie corocznych seminariów pt. "Wybrane problemy chemii" (prowadzono wykłady i zajęcia laboratoryjne z chemii i technologii wytwarzania związków wielkocząsteczkowych).

Działalność naukowa i współpraca z przemysłem

Działalność naukowo-badawcza Zakładu koncentruje się na następujących problemach:

- ☐ modelowaniu kinetyki procesów polimeryzacji i przetwórstwa polimerów, opracowywaniu własnych modeli matematycznych badanych procesów oraz adaptacji i doskonaleniu programu I - DEAS Master Series do modelowania procesu przetwórstwa tworzyw termoplastycznych i procesów formowania reaktywnego poliuretanów,
- ☐ utylizacji odpadowych i poużytkowych tworzyw polimerowych metodą recyklingu materiałowego,
- ☐ modyfikacji chemicznej poliuretanów i żywic epoksydowych,
- ☐ modyfikacji polimerów, w tym szczególnie poliolefin (otrzymywanie blend polimerowych), żywic furanowych i elastomerów,
- ☐ badaniach stereospecyficznych katalizatorów do polimeryzacji propylenu.

W Zakładzie (od 1996 roku) pod kierunkiem dr. hab. inż. Piotra Króla, prof. nadzw. PRz są prowadzone badania nad syntezą prepolimerów izocyjanianowych do poliuretanów w związku z projektem badawczym nr 3 TO9 B 151 10 finansowanym przez KBN.

Pracownicy Zakładu w latach 1992-1997 przedstawili wyniki swoich badań w 36 oryginalnych pracach naukowych opublikowanych w czasopismach krajowych i zagranicznych oraz w 53 referatach lub komunikatach zaprezentowanych na konferencjach naukowo-technicznych o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Wcześniejszy dorobek pracowników Zakładu, w tym prof. W. Szlezynghiera obejmuje około 200 prac naukowych i badawczo-rozwojowych oraz około 20 patentów i kilkanaście wdrożonych do praktyki rozwiązań przemysłowych. Ponadto pracownicy Zakładu biorą udział i współpracują z innymi ośrodkami naukowymi w kraju - dr hab. inż. Piotr Król, prof. nadzw. PRz jest członkiem Komisji Technologii Chemicznej Komitetu Chemii PAN, a wcześniej był członkiem Komitetu Chemii PAN.

Bazą badawczo-naukową i dydaktyczną Zakładu jest hala technologiczna K1 z zainstalowaną aparaturą oraz 3 specjalistyczne pracownie do prowadzenia zajęć dydaktycznych i prac naukowych z technologii, fizykochemii i reologii polimerów. Hala i laboratoria są wyposażone w następujące urządzenia te-

chnologiczne i aparaturę polimerową: maszynę wytrzymałościową FP-100, prasę hydrauliczną PH-M 100A, trójwalcarę laboratoryjną DW1, wyciskarkę T-32, wtryskarke WM63SAZ, spektrometr IR, SPECORD M-80, komorę klimatyczną Feutron 30001-01, aparat do oznaczania temperatury mięknienia według Vicata i temperatury ugięcia (HDT - T. Olsen - USA), konsystometr Höpplera, wiskozymetr rotacyjny Rheotest RV i RV-2, plastometr Moneya PMGi, aparat do badania ścieralności gumy ApGi, aparat Martensa FWM, plastykometry: Galaxy (Dynisco i IIRT, derywatograf syst. Paulik-Paulik).

Zakład utrzymuje kontakty naukowe z ICSO "Blachownia", Uniwersytetem Opolskim i Politechniką Krakowską w zakresie badań nad stereospecyficznymi katalizatorami polimeryzacji olefin i nad polimerami poliuretanowymi.

W 1996 roku nawiązano również współpracę naukową z Centrum Chemii Makromolekularnej w Pradze. W placówce tej na rocznym stażu naukowym w 1996 roku przebywała mgr inż. Joanna Wojturska.

Zakład współpracuje z przemysłem i ośrodkami naukowymi w następujących dziedzinach:

- ☐ doskonalenia technologii wytwarzania nienasyconych żywic poliestrowych (ZCh Sarzyna),
- ☐ badań właściwości fizykochemicznych i mechanicznych polimerów powłokowych ("Polifarb" S.A. w Dębicy, Spółdzielnia Pracy "Connect" w Sokołowie Małopolskim),
- ☐ modyfikacji katalizatorów do stereospecyficznej polimeryzacji propylenu (ICSO "Blachownia" w Kędzierzynie-Koźlu i Uniwersytet Opolski),
- ☐ szkoleń w zakresie aplikacji przemysłowej programu I - DEAS Master Series do symulowania procesu wulkanizacji mieszanek gumowych ("Stomil" S.A. Sanok).

Jest planowana szeroka współpraca z Krośnieńskimi Hutaми Szkła.

Działalność Zakładu Tworzyw Sztucznych zarówno dydaktyczna (kilkunastu dyplomantów zajmuje eksponowane stanowiska w przemyśle), jak i naukowo-techniczna jest ogólnie znana w regionie. Pracownicy chętnie nawiązują współpracę badawczą, pełniąc funkcje konsultantów i ekspertów. W 1997 roku Zakład uczestniczył w I Regionalnej Giełdzie Innowacyjności w Rzeszowie.

Piotr Król

Personalia

Profesury uczelniane

Minister Edukacji Narodowej mianował **prof. dr hab. inż. Jerzego Lunarskiego**, kierownika Katedry Technologii Maszyn i Organizacji Produkcji Wydziału Budowy Maszyn i Lotnictwa, na stanowisko profesora zwyczajnego w Politechnice Rzeszowskiej od dnia 1 lutego 1998 roku.

Doktoraty

Mgr Paweł Witowicz, asystent w Katedrze Matematyki Wydziału Budowy Maszyn i Lotnictwa uzyskał stopień naukowy doktora nauk matematycznych, nadany przez Radę Wydziału Matematyki i Fizyki Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie w dniu 19 marca 1998 roku. Temat rozprawy doktorskiej: "Afiniczne powierzchnie zespolone". Promotorem w przewodzie doktorskim była doc. dr hab. Barbara Opozda z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Recenzenci: prof. dr hab. Jacek Gancarzewicz z Uniwersytetu Jagiellońskiego i dr hab. Zbigniew Olszak, profesor Politechniki Wrocławskiej.

Bronisław Świder

WYSTAWA PROJEKTÓW ARCHITEKTONICZNO-KONSTRUKCYJNYCH studentów Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej

Otwarcie wystawy (zdjęcia z wystawy s. 10-11 - Fot. M. Mistakiewicz)

Z inicjatywy JM Rektora Politechniki Rzeszowskiej **prof. dr. hab. inż. Stanisława Kusia** zorganizowano na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska PRz wystawę projektów architektoniczno-konstrukcyjnych studentów Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej.

Eksponowane na wystawie projekty opracowano w Katedrze Projektowania Konstrukcji Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej, kierowanej przez **prof. dr. hab. inż. Adama Zbigniewa Pawłowskiego**.

Prezentowane projekty studenckie są wynikiem współpracy konstruktorów projektantów i architektów oraz przyszłych adeptów sztuki architektonicznej.

Na wystawie pokazano oryginalne i atrakcyjne projekty zarówno pod względem artystycznym, konstrukcyjnym, jak i warsztatowym.

Są to projekty architektoniczne konstrukcji wysokich jakości high-tech, m.in. przekryć hal wystawowych i wielofunkcyjnych oraz przekryć i zadaszeń stacji kolejowych, peronów, pływalni, lodowisk, kładek dla pieszych wykonane we współpracy interdyscyplinarnej.

Wystawa była czynna od 17 do 24 marca br. i cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród studentów Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska naszej uczelni, pracowników Politechniki Rzeszowskiej oraz nauczycieli i uczniów szkół budowlanych Rzeszowa.

Uroczyste otwarcie wystawy odbyło się 17 marca 1998 roku w sali K-6 Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska, w którym uczestniczyli m.in. architekt wojewódzki **mgr inż. arch. Władysław Woźniak**, architekt miejski **mgr inż. arch. Andrzej Skotnicki**, prezes Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa w Rzeszowie **mgr inż. Adam**

Tarnawski, władze uczelni: JM Rektor PRz **prof. dr. hab. inż. Stanisław Kuś**, prorektorzy PRz: **dr. hab. inż. Romana E. Śliwa**, **prof. nadzw. PRz, dr. hab. inż. Jerzy Bajorek**, **prof. nadzw. PRz i dr. hab. inż. Jan Kalembkiewicz**, **prof. nadzw. PRz** oraz dziekan WBiIS **prof. zw. dr. hab. inż. Zbyszek Stojek**, prodziekan WBiIS **dr. hab. inż. Bogusław Januszewski**, **prof. nadzw. PRz**, dziekan WZiM **dr. hab. inż. Władysław Filar**, **prof. nadzw. PRz**. Komisarzem wystawy była **dr inż. arch. Aleksandra Prokopska**.

JM Rektor - prof. Stanisław Kuś poprzedził otwarcie wystawy interesującym merytorycznym wprowadzeniem w problemy kształtowania konstrukcji wysokich jakości.

Zadaniem inżyniera architekta i konstruktora jest wytworzenie dzieł użytecznych dla ludzi. Oznacza to w rzeczywistości organizację przestrzeni i tworzenie komfortu życia człowieka. Projektowanie konstrukcji to kształtowanie formy i obliczanie wynikające z umiejętności syntezy i analizy, umiejętności szczególnie istotnych w projektowaniu skomplikowanych konstrukcji wysokich jakości. Syntezy - uwzględniającej wszystkie zależności materiałowe, wytrzymałościowe, wykonawcze i funkcjonalne oraz analizy stanowiącej obliczenia statyczne, dynamiczne, wytrzymałościowe, fizyki budowli i inne niezbędne.

Zorganizowanie wystawy architektonicznej jest wyrazem aspiracji i potrzeb środowiska naukowego Politechniki Rzeszowskiej oraz mieszkańców Rzeszowa do stworzenia kierunku studiów architektonicznych, umożliwiających realizację marzeń wielu młodym ludziom oraz zaspokojenie potrzeb regionu południowo-wschodniej Polski.

Aleksandra Prokopska

Wspomnienie o Profesorze D.H.R. Bartonie

Wieczorem 16 marca br., po 12-godzinym, jak zwykle, dniu pracy w Wydziale Chemicznym Texas A&M University, odszedł Sir Derek Harold Richard Barton - "Dow Distinguished Professor of Chemical Invention". Odszedł wspaniały Naukowiec i wspaniały Człowiek, którego pasją życiową była chemia.

Urodził się 8 września 1918 roku w Gravesend w Anglii. W 1938 roku rozpoczął studia chemiczne w Imperial College, University of London. Wybrał Imperial College dlatego, że czesne w nim było o 50% wyższe niż w innych collegach Uniwersytetu Londyńskiego, a więc jak rozumował Sir Derek, musiał on być 50% lepszy od innych college'ów, co według niego potwierdziło się z nawiązką.

Stopień bakalarza (B. Sc.) otrzymał w 1940 roku, a w 1942 roku w tej samej uczelni uzyskał stopień doktora (Ph. D.) w zakresie chemii organicznej. Pracował wówczas nad syntezą chlorku winylu, w tym czasie bowiem zaczęto produkować polichlorek winylu, który był stosowany głównie ze względu na właściwości jako izolator elektryczności. Po dwuletniej pracy na posadzie rządowej Sir Derek rozpoczął pracę jako wykładowca w Imperial College i na tej uczelni habilitował się, otrzymując stopień D. Sc. w 1949 roku. W latach 1949-1950 przebywał jako "visiting professor" w Uniwersytecie w Harvardzie i tam właśnie został zainspirowany do napisania pracy "The Conformation of the Steroid Nucleus", która opublikowana w szwajcarskim czasopiśmie *Experientia* (1950, 6, 315) dziewiętnaście lat później przyniosła mu Nagrodę Nobla. Stwierdził w niej, że pewne niezrozumiałe dotychczas reakcje steroidów można wytłumaczyć trójwymiarową strukturą ich cząsteczek. Składająca się z czterech pierścieni (trzech sześciocłonowych i jednego pięciocłonowego) cząsteczka steroidu może wydawać się skomplikowana, lecz jeśli wiadomo, że preferowana konfiguracja wszystkich pierścieni to konfiguracja krzesłkowa, zrozumienie chemii steroidów staje się łatwe - twierdził Sir Derek.

Po powrocie z Harvardu Sir Derek pracował najpierw w Birkbeck College (1950-1955), później w University of Glasgow (1955-1957), a następnie powrócił do swojej Alma Mater, gdzie w 1957 roku otrzymał stanowisko profesora. W tym czasie rozwinął badania nad fotochemią reakcji organicznych, które doprowadziły do odkrycia kilku nowych typów reakcji zwanych dzisiaj jako: reakcja Bartona (fotoliza estrów azotynowych), rodnikowa deoksygenacja Bartona-McCombie i dekarboksylacja Bartona z użyciem estrów Bartona (acylowych pochodnych N-hydroksy-2-tiopyridonu).

Ta ostatnia reakcja została odkryta we Francji. Profesor Barton bowiem w 1977 roku, w wieku 59 lat, opuścił Imperial College i został dyrektorem największego Instytutu Narodowego Centrum Badań Naukowych (CNRS - Centre National de la Recherche Scientifique), a mianowicie Instytutu Chemii Produktów Naturalnych (Institut de Chimie des Substances Naturelles) w Gif-sur-Yvette pod Paryżem. W tym instytucie Profesor Barton zainteresował się problemem aktywacji tlenu

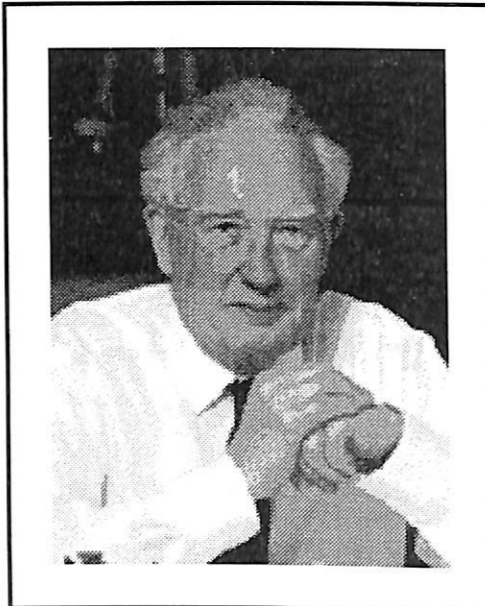
cząsteczkowego i nadtlenu wodoru przez metale przejściowe (głównie żelazo) w celu utlenienia węglowodorów nasyconych, wykazujących dość dużą bierność chemiczną. Ta dziedzina badań, która od miejsca ich narodzenia została nazwana "chemią GIF", była w centrum zainteresowania Profesora do ostatnich dni.

W tej dziedzinie piszący te słowa miał zaszczyt współpracowania z Profesorem Bartonem. Układy typu GIF utleniają węgiel drugorzędowy łatwiej niż trzeciorzędowy, przeciwnie jak w przypadku większości reakcji jonowych i rodnikowych. Profesor Barton wierzył, że układy GIF to przykład reakcji o nieznanej dotychczas mechanizmie. Zaproponował, że aktywny czynnik utleniający zawiera żelazo(V) w postaci $L_xFe^V=O$ i że jest odpowiedzialny za tworzenie, w procesie utleniania, wiązania żelazo-węgiel z cząsteczką substratu. Kompleks zawierający żelazo(V) jest zbyt nietrwały, aby mógł być wyizolowany, dlatego wiele badań w grupie Profesora Bartona, szczególnie po przeniesieniu się do Texas A&M University w 1986 roku, poświęcono udowodnieniu zaproponowanego mechanizmu. Dowiodło to do odkrycia nowych układów utleniających nazywanych GoAgg - od Aggialang (College Station, Texas).

Proszę pozwolić mi na osobistą refleksję. Profesora Bartona poznałem równo 10 lat temu, w marcu 1988 roku, kiedy rozpocząłem staż w grupie Profesora Sawyera w Texas A&M University. Zawsze aktywny, w pierwszej linii na seminariach wydziałowych. W czasie wspólnych seminariów grupy GIF i grupy Profesora Sawyera ciągle prowokujący do myślenia i dążący do wyjaśnienia obserwowanych faktów eksperymentalnych. Ta luźna początkowo współpraca zacieśniała się i od 1995 roku corocznie pracowałem w grupie Profesora Bartona. Był wymagający w stosunku do pracowników, ale również wymagający w stosunku do siebie. W dni robocze codziennie od godziny 7⁰⁰ do 19⁰⁰, z wyjątkiem przerwy na lunch, a popołudniami w weekendy, drzwi jego gabinetu otwarte na oścież zapraszały do wejścia. Po zapukaniu tradycyjne "come in" i Profesor wylaniał się zza regałów obłożonych książkami oraz czasopismami chemicznymi, zawsze gotowy do dyskusji na każdy temat. Podziwiałem jego bystrość umysłu i ogromną wiedzę. Jak z rękawa pojawiały się na tablicy przykłady reakcji i ich mechanizmy, zawsze ze wskazaniem źródła literaturowego. Nigdy nie przeszkadzał w pracy eksperymentalnej. Gdy chciał z kimś porozmawiać, umieszczał na biurku pracownika kartkę z napisem "X. Y. → D. B".

Profesor Barton był tytanem pracy. Wystarczy wspomnieć, że opublikował ponad 1000 oryginalnych prac naukowych. Zawsze przyjaźnie nastawiony do swoich pracowników, starał się stworzyć takie warunki, aby wszystkie problemy były szybko rozwiązywane. Jego współpracownicy długo będą pamiętać pomoc, cierpliwość i wyrozumiałość Profesora. Jeszcze raz pozwolę sobie podkreślić - odszedł wspaniały Człowiek i Naukowiec, którego pasją była chemia i który przyczynił się do jej rozwoju.

Andrzej Sobkowiak

AMBITNE PLANY Zakładu Inżynierii i Chemii Środowiska

Pracownicy Zakładu Inżynierii i Chemii Środowiska Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska Politechniki Rzeszowskiej, dzięki wydatnej pomocy sponsorów, aktywnie uczestniczą w międzynarodowych konferencjach, kongresach, sympozjach oraz z sukcesem współpracują z naukowcami renomowanych ośrodków limnologicznych na świecie.

W dniach 10-14 lutego 1998 roku w Santa Fe, egzotycznej stolicy stanu Nowy Meksyk w USA, odbyła się Międzynarodowa Konferencja: "ASLO'97 - Aquatic Sciences Meeting", zorganizowana przez American Society of Limnological and Oceanography poświęcona zagadnieniom limnologii wód śródlądowych oraz mórz i oceanów. Naukowcy z całego świata w wielu sekcjach tematycznych prezentowali rezultaty swoich prac i wymieniali poglądy w dyskusjach panelowych. W konferencji wziął udział dr hab. inż. Janusz A. Tomaszek, prof. nadzw. PRz, który przedstawił pracę pt. "Denitrification and oxygen consumption in sediments of two man-made lakes in South-Eastern, Poland" (J.A. Tomaszek, E. Czerwieniec).

Ci sami autorzy - J.A. Tomaszek, E. Czerwieniec również prezentowali wyniki swoich badań w pracy pt. "Sedimentation, sediment oxygen demand and eutrophication in Rzeszów man-made lake" na III Międzynarodowej Konferencji "Reservoir Limnology and Water Quality" w Czeskich Budziejowicach w dniach 11-15 sierpnia 1997 roku.

Bogata naukowo oraz niezwykle atrakcyjna turystycznie była XI Międzynarodowa Konferencja "Chemistry for Protection of the Environment", która odbyła się od 10 do 17 września 1997 roku w Egipcie. W konferencji wziął udział dr hab. inż. Janusz Tomaszek, prof. nadzw. PRz, prezentując prace: "Biofilm reactors - A new form of wastewater treatment" (J.A. Tomaszek, M. Grabas) oraz "Innovative technology of municipal refuse utilization for Rzeszow city" (B. Jamróz, J.A. Tomaszek). Dr hab. inż. J.A. Tomaszek, prof. nadzw. PRz współprzewodniczył też pracom sekcji: "Pollution Pathways and Solid Chemistry".

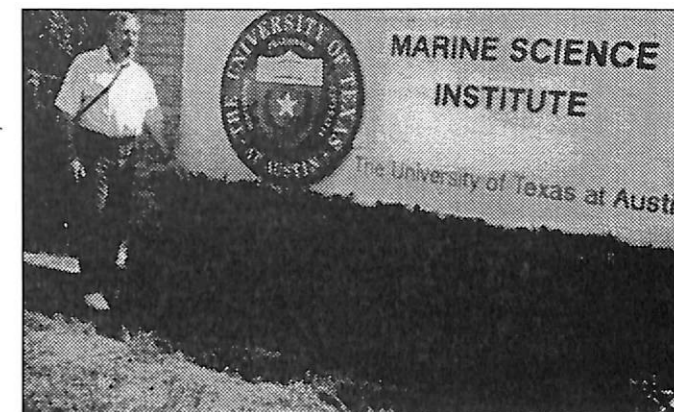
Obrady konferencji rozpoczęto w Kairze, a następnie kontynuowano na statku rejsowym podążającym rzeką Nil na południe Egiptu do Luksoru i Assuanu. Każdą wolną chwilę poświęcano na zwiedzanie tego egzotycznego kraju.

Kair z nawalującymi mżezkami i słynnym martwym miastem, meczetem Muchamada Alego, meczetem Al-Rafai z grobowcem Rezy Pachlawiego i księżą Koranu, Muzeum Papiirusu, Muzeum Egiptu ze skarbami Tutanchamona (przed którym zginęli nieco później niemieccy turyści), piramidy Cheopsa, Chefrena i Mukerinosy w Gizie, Wielki Sfinks, nubijskie wioski, Luksor (dawne Teby), w tym Karnak z największym miejscem Egiptu - świątynią króla bogów Amona Re z gigantycznym posągami Ramzesa III, aleją baraniogłowych sfinksów, reliefami Wielkiej Sali Hypostylowej z 134 kolumnami o kapitelach papiirusowych wysokich na 14 m i 6,4 m w obwodzie każda, Dolina Królów z grobowcami faraonów, świątynia Hatszepsut (miejsce kolejnej masakry turystów), świątynia Edfu z kolumnami zwieńczonymi kapitelami palmowymi, świątynia Kom Ombo, wreszcie Assuan ze swym nie dokończonym obeliskiem o masie 1168 t oraz wyspą File z przeniesioną świątynią (Philae Temple), a przede wszystkim ze starą i nową Tamą Assuańską (36 km długości, 111 m wysokości, pojemności 164 md m³, w tym 30 md m³ mułu, 90 md m³ wody, 44 md m³ rezerwy) to tylko część cudów minionych epok, które można było podziwiać. Nie sposób jednak opisać wrażenia, jakie wywierają one na zwiedzającym.

Opublikowanie materiałów jest planowane przez renomowanego edytora: Plenum Press - New York, USA.

W 1997 roku dr hab. inż. J. A. Tomaszek, prof. nadzw. PRz odbył również dwie krótkie wizyty w USA i Danii. Pierwsza

(w lutym), będąca kontynuacją współpracy z naukowcami laboratorium rządowego USA - Great Lakes Environmental Research Laboratory w Ann Arbor (Michigan) odbyła się w Instytucie Nauk Morskich Uniwersytetu w Austin Teksas, USA wybudowanego nad Zatoką Meksykańską w malowniczym porcie Port Aransas. Efektem współpracy jest publikacja "Denitrification in sediments of a Lake Erie coastal wetland (Old Woman Creek, Huron, Ohio, USA)". Ponadto współautorami są W.S. Gardner, T.H. Johengen. Ukazała się ona w amerykańskim periodyku "Journal of Great Lakes Research", Vol. 23(4): 403-415, 1997. W czasie wizyty prowadzono rozmowy z dyrektorem instytutu, dr. W. Gardnerem na temat możliwości prowadzenia badań porównawczych procesu denitryfikacji z zastosowaniem różnych technik pomiarowych. W czasie drugiej wizyty (grudzień) w Uniwersytecie Aarhus w Danii przygotowano plan współpracy (dr N. Rysgaard-Peterson i dr P. Nielsen) z zakresu stosowania azotu promieniotwórczego ¹⁵N do badań przekształceń związków azotu w środowisku wodnym. Zaplanowano na 1998 rok dwie 1-2-tygodniowe wizyty robocze: eksperta z Danii w Polsce, który zapozna się z pomiarami szybkości denitryfikacji *in situ* w osadach dennych zbiorników zaporowych oraz dwóch pracowników Zakładu Inżynierii i Chemii Środowiska w Danii w celu opanowania nie stosowanej w Polsce techniki badań z użyciem ¹⁵N.

Dr hab. inż. Janusz A. Tomaszek, prof. nadzw. PRz w czasie pobytu w Teksasie (Fot. własna)

Zakład też został zaproszony do współpracy w latach 1998-2001 z grupą uniwersytetów podejmujących realizację międzynarodowego programu dotyczącego ekohydrologii. W Polsce koordynatorem programu IHP-V (Projects 2.4/2.4) sponsorowanego przez UNESCO jest prof. M. Zalewski, kierownik Katedry Ekologii Stosowanej Uniwersytetu Łódzkiego. W bieżącym roku planuje się rozpocząć wspólne prace na zbiornikach zaporowych w Rzeszowie oraz na zbiorniku sulejowskim w Łodzi. Podejmowana tematyka dotyczy ochrony ujęć wody pitnej, bilansowania ładunków związków biogenych powodujących eutrofizację wód i badania przekształceń związków azotu w środowisku wód powierzchniowych.

W 1998 roku planuje się czynne uczestnictwo w trzech międzynarodowych konferencjach:

- IAWQ 19th Biennial Conference, Vancouver, czerwiec,
- XXVII Kongress SIL Dublin, Irlandia, sierpień.
- Kinnert Symposium on Limnology and Lake Management, Izrael, wrzesień.

Janusz A. Tomaszek

SEMINARIUM

Wybrane problemy chemii

W dniach 11-12 lutego 1998 roku na Wydziale Chemicznym Politechniki Rzeszowskiej odbyło się kolejne, V Seminarium pt. "Wybrane problemy chemii". Seminarium te od lat są organizowane wspólnie przez Wydział Chemiczny, I Liceum Ogólnokształcące im. St. Konarskiego w Rzeszowie oraz Rzeszowski Oddział Polskiego Towarzystwa Chemicznego i są przeznaczone przede wszystkim dla uczniów szkół średnich, wykazujących duże zainteresowanie chemią.

Tegoroczne jubileuszowe seminarium otworzył **dr Janusz Pusz**, prodziekan Wydziału Chemicznego. Następnie głos zabrali: **dr hab. inż. Mieczysław Kucharski, prof. nadzw. PRz** - dziekan Wydziału Chemicznego, **mgr Ryszard Kisiel** - dyrektor I Liceum Ogólnokształcącego w Rzeszowie oraz **dr hab. inż. Jan Kalembkiewicz, prof. nadzw. PRz** - prezes Rzeszowskiego Oddziału PTCh.

Program obejmował wykłady i zajęcia laboratoryjne. Wykłady wygłosili:

□ **prof. dr hab. Stanisław Kopacz** - "Pierwiastki chemiczne. Czy do roku 2000 osiągniemy »wyspę stabilności«?"

□ **dr hab. inż. Piotr Król, prof. nadzw. PRz** - "Zależność pomiędzy budową chemiczną i właściwościami użytkowymi powszechnie znanych i szeroko stosowanych tworzyw sztucznych".

Zajęcia laboratoryjne były natomiast prowadzone przez pracowników Katedry Chemii Nieorganicznej i Analitycznej, Zakładu Chemii Organicznej oraz Zakładu Technologii Tworzyw Sztucznych i obejmowały następujące zagadnienia: redoksyometrię, otrzymywanie kwasu benzoowego z chlorku benzylu, przykłady syntez polimerów łańcuchowych i kondensacyjnych, identyfikację tworzyw sztucznych w warunkach domowych, metody przetwórstwa tworzyw polimerowych.

W seminarium wzięło udział około 120 uczniów ze szkół średnich wraz ze swoimi nauczycielami chemii, spośród których **mgr Maria Ulman (I LO)** oraz **mgr Kazimiera Pisulińska (III LO)** aktywnie uczestniczyły w organizacji tego spotkania.

Cecylia Heneczowska

WIZYTA

Goście Wydziału Chemicznego

Profesor Bernd Speiser (Fot. własna)

W dniach 20 i 21 lutego br. przebywał w Katedrze Chemii Ogólnej i Elektrochemii **prof. dr hab. Bernd Speiser** z Instytutu Chemii Organicznej Uniwersytetu w Tybindze (Tübingen). Rewizyta prof. Speisera (piszący te słowa wygłosił w sierpniu 1994 roku referat w Uniwersytecie w Tybindze) była wynikiem wspólnych zainteresowań naukowych. Prof. Speiser jest wychowankiem Uniwersytetu w Tybindze i tam otrzymał stopień doktora (promotorem był profesor Anton Rieker) oraz habilitował się. Reprezentuje dość rzadką wśród chemików kombinację specjalności, jest chemikiem organikiem i jednocześnie elektrochemikiem. Prof. Speiser opublikował ponad 60 oryginalnych prac naukowych, jest też autorem rozdziału na temat symulacji procesów elektrodowych w periodycznym wydawnictwie książkowym "Electroanalytical Chemistry", a obecnie pracuje nad utworem poświęconym zastosowaniu metod elektrochemicznych w badaniach mechanizmów reakcji organicznych. Jego bieżące zainteresowania naukowe obejmują:

□ elektrochemiczne utlenianie związków aromatycznych zawierających azot,

- badania reakcji przeniesienia elektronów w procesie elektrochemicznego utleniania pochodnych heksaminobenzenu,
- elektrochemiczne badanie katalizatorów procesu oksygenacji związków organicznych,
- syntezę i elektrochemiczne badania kompleksów rutenu,
- symulację procesów elektrodowych.

Problematyka ta jest częściowo zbieżna z badaniami realizowanymi w Pracowni Elektrochemii Organicznej i Elektrokatalizy istniejącej w Katedrze Chemii Ogólnej i Elektrochemii od 1996 roku. W czasie pobytu prof. Speiser wygłosił referat pt. "Cyclic Voltammetric Analysis of Two-Electron Transfer Redox Systems". Przedyskutowano również kilka problemów naukowych oraz ustalono zarys przyszłej współpracy. W czerwcu br. autor tej notatki, w związku ze stypendium TEMPUS - Individual Mobility Grant, będzie przebywał w Uniwersytecie w Tybindze, gdzie wygłosi referat oraz zostaną omówione szczegóły dalszej współpracy. Ustalono, że asystenci Katedry Chemii Ogólnej i Elektrochemii odbędą staż naukowy w grupie prof. Speisera.

Wraz z Gościem z zagranicy przebywał w Rzeszowie **dr Lesław Bieniasz** z Instytutu Chemii Fizycznej PAN w Krakowie. Dr Bieniasz współpracuje z prof. Speiserem w dziedzinie symulacji procesów elektrodowych. Jest autorem około 40 prac naukowych z tej dziedziny. W wygłoszonym referacie "ELSIM - A Problem Solving Environment for the Modelling of Electrochemical Transients" zaprezentował swój program komputerowy do symulacji procesów elektrodowych.

Andrzej Sobkowiak

Doktor Lesław Bieniasz (Fot. własna)

SEMINARIUM

WSPÓŁCZESNE OKNA I FASADY

W dniu 5 marca 1998 roku w studenckim klubie "Plus" Politechniki Rzeszowskiej, odbyło się seminarium poświęcone nowym osiągnięciom nauki i techniki w budownictwie. Omówione zagadnienia dotyczyły tematu: "Współczesne okna i fasady - problemy projektowania i wykonawstwa". Organizatorami seminarium były: Katedra Konstrukcji Budowlanych i Zakład Budownictwa Ogólnego Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska Politechniki Rzeszowskiej oraz Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa Oddział w Rzeszowie.

Spotkanie było przeznaczone dla pracowników nauki, studentów i inżynierów budownictwa, architektów, przedsiębiorców i inwestorów budowlanych oraz producentów okien i drzwi balkonowych.

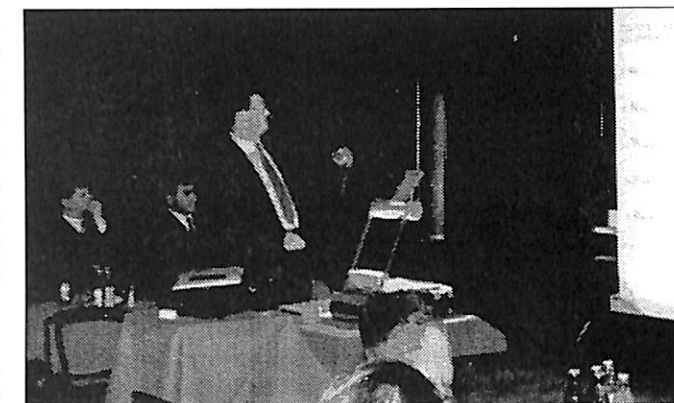

Uczestnicy seminarium (Fot. M. Misiakiewicz)

W wygłoszonych referatach autorzy podjęli następujące zagadnienia:

■ **mgr inż. Krzysztof Skarbiński** (Art. Glass - Małopolska Sp. z o.o., Kraków):

- "Współczesne rodzaje szkła budowlanego (zwykle - float, niskoemisyjne, przeciwsłoneczne, bezpieczne, przeciwpożarowe)";
- "Konstrukcja szyb zespolonych: jedno- i wielokomorowych z wyżej wymienionymi rodzajami szkła w różnych kombinacjach; szerokość, sposób ich uszczelniania i wypełniania odpowiednimi gazami";

Wykład seminaryjny (Fot. M. Misiakiewicz)

- "Właściwości szyb: izolacyjność cieplna (współczynnik k), przepuszczalność światła i energii słonecznej, izolacyjność akustyczna, wytrzymałość",

■ **mgr inż. arch. Jacek Łudzik** (Reynaers Polska Sp. z o.o., Warszawa):

- "Profile aluminiowe stosowane do wykonywania okien, drzwi oraz fasad szklanych (na przykładzie systemu Reynaers) - kształt, wytrzymałość, izolacyjność termiczna, szczelność połączeń",

- "Jakość materiałów i systemów - certyfikaty, świadectwa dopuszczenia do stosowania, aprobaty techniczne, znak bezpieczeństwa B, świadectwo PZH",

■ **dr inż. Aleksander Starakiewicz** (Zakład Budownictwa Ogólnego Politechniki Rzeszowskiej):

- "Wpływ oszkleń na bilans cieplny przegród przezroczystych";

- "Metoda efektywnego doboru okna".

W seminarium wzięło udział około 90 osób. Tematyka spotkania wzbudziła duże zainteresowanie uczestników, wśród których znaleźli się również: **JM Rektor PRz prof. dr hab. inż. Stanisław KUŚ** oraz **prodziekani WBiI PRz: dr hab. inż. Bogusław Januszewski, prof. nadzw. PRz i dr inż. Lech Licholai**.

Seminarium poprowadził jego główny inicjator **dr inż. Adam Reichhart**.

Małgorzata Warzocha-Laska
Aleksander Starakiewicz

SEMINARIUM

SKOME - narzędzie gospodarowania energią

Zakład Energoelektroniki i Elektroenergetyki Wydziału Elektrycznego Politechniki Rzeszowskiej zorganizował w dniu 26 marca 1998 roku kolejne seminarium pt. "SKOME - narzędzie gospodarowania energią". Seminarium dotyczyło problemów rozliczeń i gospodarki energią elektryczną, a poprowadzili go przedstawiciele firmy INNSOFT - **mgr inż. Bartłomiej Kowalski** i **mgr inż. Marek Leskier**. Uczestnicy seminarium zostali zapoznani z:

□ systemem kontroli i rozliczeń poboru mediów zasilających SKOME klasy DAAP (Data Acquisition and Processing) - sprzęt i oprogramowanie;

□ programami odczytowymi urządzeń rejestrujących dane;

□ rejestratorem energii do zdalnych odczytów REBECA. W seminarium uczestniczyli przedstawiciele firm wschodniej Małopolski, pracownicy Działu Technicznego Politechniki Rzeszowskiej, nauczyciele i studenci Wydziału Elektrycznego.

Spotkanie seminaryjne zorganizowali pracownicy Zakładu Energoelektroniki i Elektroenergetyki: **dr inż. Barbara Kopeć, mgr inż. Henryk Wachta, mgr inż. Kazimierz Kuryło** i **mgr inż. Tadeusz Bewszko**.

Kazimierz Buczek

Zapowiedzi konferencji naukowych

11-13 maja 1998 roku, Bystre k. Baligrodu

IV Konferencja Naukowo-Techniczna nt. "Technologia i organizacja produkcji wielkoseryjnej", organizowana przez Katedrę Technologii Maszyn i Organizacji Produkcji Wydziału Budowy Maszyn i Lotnictwa.

Współorganizatorzy:

- Zakłady Zmechanizowanego Sprzętu Gospodarstwa Domowego ZELMER w Rzeszowie
- Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Podstaw Technologii i Konstrukcji Maszyn TEKOMA w Warszawie
- Akademia Inżynierska w Polsce

21-23 maja 1998 roku, Jaremca, Ukraina

II Międzynarodowe Sympozjum nt. "Geodezja inżynierska i kataster w gospodarce narodowej", organizowana przez Zakład Geodezji Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska.

Współorganizatorzy:

- Komitet Geodezji PAN
- Akademia Inżynierska w Polsce
- Stowarzyszenie Geodetów Polskich
- Politechnika Łódzka
- Politechnika Lwowska, Ukraina

28-29 maja 1998 roku, Rzeszów

II Konferencja Naukowa nt. "Flawonoidy i ich zastosowanie", organizowana przez Katedrę Chemii Nieorganicznej i Analitycznej Wydziału Chemicznego

29-30 czerwca 1998 roku, Rzeszów

Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Mechanika '98*, organizowana przez Wydział Budowy Maszyn i Lotnictwa.

Współorganizatorzy:

- Politechnika Kijowska, Ukraina
- Uniwersytet Techniczny w Koszycach, Słowacja.

Bronisław Świder

DA "Szopka" zaprasza

Duszpasterstwo Akademickie "Szopka" pragnie ofiarować społeczności akademickiej Rzeszowa **Studium Filozofii Klasycznej**. Miasto akademickie jest miejscem, gdzie wykuwa się kształt przyszłej polskiej inteligencji.

Wśród nas jest wielu specjalistów bardzo dobrze przygotowanych albo przygotowujących się do pracy. Często jednak wykształcony Polak nie potrafi rzeczowo uzasadnić swego sposobu życia, swych życiowych decyzji. Pojęcie prawdy, dobra, piękna częściej opiera się na emocjach i odczuciach niż na rozumieniu, czyli działaniu rozumu. Brakuje nam rzeczowych argumentów do obrony uznanej "hierarchii wartości". Raczej odwołujemy się do mocy tradycji niż argumentów wypracowanych na drodze przemyśleń, refleksji oraz rzeczowej i otwartej dyskusji.

Nasze Studium jest adresowane do wszystkich zainteresowanych rozumowaniem poznawaniem świata, człowieka i Boga. We współpracy z wykładowcami Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w nowym roku akademickim 1998/1999, pragniemy rozpocząć cykl 120 godzin wykładów z filozofii. Wśród tematów naszego Studium zamierzamy uwzględnić następujące przedmioty:

- wstęp do filozofii;
- historię filozofii starożytnej, średniowiecznej, nowożytnej i współczesnej;
- metafizykę;
- antropologię filozoficzną;
- etykę osobistą, rodzinną i społeczną;
- filozofię Boga i religii.

Jesteśmy przekonani, że wspólne poszukiwanie prawdy przez wykładowców i uczestników (studentów, uczniów starszych klas szkół średnich oraz wszystkich innych zainteresowanych), zaowocują bardziej rozumnym i świadomym postępowaniem w życiu.

Pragniemy animować środowisko akademickie Rzeszowa i wnieść swój skromny wkład do skarbcza kultury i nauki naszego miasta. Zapraszamy do współtworzenia i współuczestnictwa w naszym dziele dla dobra wspólnego i własnego.

W tym też celu prosimy o wypełnienie załączonej ankiety i przesłanie jej pod wskazany adres. Szczęść Boże.

o. Marek Grzelczak
Dominikanin

Otwarcie sezonu w Bezmiechowej

Podczas sezonu zimowego dwunastoosobowa grupa studentów brała udział w kursie paralotniowym w Szczyrku i ukończyła go egzaminami teoretycznymi na licencję pilota paralotniowego kategorii "L". Egzamin praktyczny nie odbył się z powodu złych warunków atmosferycznych i został przełożony na termin późniejszy.

Akademicki Klub Lotniczy informuje, że w dniach 1-3 maja 1998 roku organizuje razem z Samorządem Studenckim

Politechniki Rzeszowskiej uroczyste otwarcie sezonu paralotniowego w Bezmiechowej k. Leska.

Zainteresowanych powiadamy, że istnieje możliwość zakwaterowania w budynku tamtejszego przedszkola lub we własnym zakresie pod namiotami na górze.

Szczegółowych informacji o wyjeździe do Bezmiechowej udziela prezes AKL **mgr inż. Wiesław Bielak** (budynek P, sala 1D, tel. wewn. 532).

Piotr Jaje

Stypendia naukowe dla studentów Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska

Wytwornia Klejów i Zapraw Budowlanych "ATLAS" s.c. w Łodzi wystąpiła z inicjatywą ufundowania w semestrze letnim roku akademickiego 1997/1998 trzech stypendiów naukowych dla studentów V roku Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska Politechniki Rzeszowskiej.

O stypendium ubiegało się 11 studentów.

Komisja w składzie:

- **dr hab. inż. Jan Kalembkiewicz, prof. nadzw. PRz** - prorektor ds. nauczania,
- **dr inż. Lech Lichołaj** - prodziekan ds. nauczania WBiŚ,
- **mgr inż. Bogusław Uchman** - przedstawiciel regionalny firmy "ATLAS",
- **mgr inż. Julian Krupa** - przedstawiciel Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa (PZITB),

• **Grzegorz Lisowski** - przewodniczący wydziałowego Samorządu Studenckiego

po rozpatrzeniu wniosków studenckich przyznała stypendia następującym studentom V roku kierunku *budownictwo*: **Leszkowi Cichowi, Sławomirowi Skoczylasowi, Józefowi Wałędze**, kierując się terminowością realizacji studiów, średnią ocen ze studiów i atrakcyjnością tematu pracy dyplomowej. Gratulując studentom wyróżnienia.

Inicjatywa przyznawania stypendiów dla studentów przez zakłady i przedsiębiorstwa jest szczególnie istotna w sytuacji niewystarczających środków finansowych uczelni na pomoc materialną. Dziękujemy firmie "ATLAS" za wsparcie finansowe i liczymy na dalszą współpracę.

Prorektor ds. Nauczania
dr hab. inż. Jan Kalembkiewicz, prof. nadzw. PRz

Jaś i Małgosia

Dział Spraw Osobowych i Socjalnych zorganizował w klubie "Plus" Politechniki Rzeszowskiej w dniu 29 marca 1998 roku występ aktorów Teatru im. Wandy Siemaszkowej z Rzeszowa z bajką "Jaś i Małgosia" dla dzieci pracowników naszej uczelni w wieku przedszkolnym i młodszych klas szkoły podstawowej.

W imprezie wzięło udział 112 osób, w tym 78 dzieci, które w formie poczęstunku otrzymały ciastka i napoje.

Dział Spraw Osobowych i Socjalnych informuje, że podobną imprezę, wzbogaconą dodatkowo konkursami i zabawami dla dzieci przygotowuje z okazji "Dnia Dziecka", na którą już dzisiaj serdecznie zaprasza.

Fot. M. Misiekiewicz

Włodzimierz Ptak

Kolonie dla dzieci szkół podstawowych oraz obozy dla młodzieży szkół ponadpodstawowych

Dział Spraw Osobowych i Socjalnych informuje pracowników uczelni, że w okresie wakacji letnich organizuje następujące kolonie i obozy:

Kolonie

- **Raba Niżna - k. Rabki, woj. nowosądeckie**
w terminie od 24 czerwca do 7 lipca 1998 roku dla 42 dzieci.
Odpłatność pracownika za pobyt dziecka na kolonii letniej: 240,00 zł. Zebranie informacyjne z rodzicami odbędzie się w dniu 3 czerwca 1998 roku o godzinie 8⁰⁰ w budynku A, pokój nr 101.
- **Kołobrzeg - woj. koszalińskie**
w terminie od 11 do 26 lipca 1998 roku dla 60 dzieci.
Odpłatność pracownika za pobyt dziecka na kolonii letniej: 340,00 zł. Zebranie informacyjne z rodzicami odbędzie się w dniu 3 czerwca 1998 roku o godzinie 9⁰⁰ w budynku A, pokój nr 101.
- **Humenne - Słowacja**
w terminie od 8 do 20 lipca 1998 roku dla 40 dzieci.
Odpłatność pracownika za pobyt dziecka na kolonii letniej: 185,00 zł (paszport). Zebranie informacyjne z rodzicami odbędzie się w dniu 3 czerwca 1998 roku o godzinie 10⁰⁰ w budynku A, pokój nr 101.

Obozy

- **Kołobrzeg - Berlin, Poczdam, Hansa Park**
w terminie od 27 czerwca do 12 lipca 1998 roku, tj. 16 dni, dla 44 osób.
Odpłatność pracownika za pobyt dziecka na obozie: 500,00 zł (paszport). Zebranie informacyjne z rodzicami odbędzie się w dniu 3 czerwca 1998 roku o godzinie 11⁰⁰ w budynku A, pokój nr 101.
- **Borghetto - Włochy**
w terminie od 14 do 25 lipca 1998 roku, tj. 12 dni, dla 42 osób.
Odpłatność pracownika za pobyt dziecka na obozie: 830,00 zł (paszport). Zebranie informacyjne z rodzicami odbędzie się w dniu 3 czerwca 1998 roku o godzinie 12⁰⁰ w budynku A, pokój nr 101.
- **Budapeszt - Balaton - Węgry**
w terminie od 5 do 16 sierpnia 1998 roku, tj. 12 dni, dla 42 osób.
Odpłatność pracownika za pobyt dziecka na obozie: 360,00 zł (paszport). Zebranie informacyjne z rodzicami odbędzie się w dniu 3 czerwca 1998 roku o godzinie 13⁰⁰ w budynku A, pokój nr 101.

Zapraszamy
Włodzimierz Ptak

Info Kurier Samorządu Studentów

Al. Samorządu Studentów PRz, DS Promień, ul. Akademicka 1, pof. 1

Forum Uczelni Technicznych

W dniach od 1 do 4 kwietnia 1998 roku w naszej uczelni odbyło się zorganizowane przez Samorząd Studentów spotkanie przedstawicieli uczelni technicznych. Gościliśmy delegatów z 22 szkół wyższych, m.in. z Politechniki Warszawskiej, Krakowskiej, Wrocławskiej i Zielonogórskiej oraz z Wojskowej Akademii Technicznej i Wyższej Szkoły Morskiej. Patronat nad zjazdem przejął JM Rektor Politechniki Rzeszowskiej - prof. dr hab. inż. Stanisław Kuś.

Tematyka Forum została silnie związana z odbywającymi się jednocześnie III Targami Pracy '98. Zajęto się, m.in. rozważeniem szans młodego inżyniera w obliczu dynamicznie zmieniających się oczekiwań rynku pracy, a także podsumowaniem ogólnej działalności studenckiej, mającej na celu pomoc braci studenckiej w znalezieniu pracy. Odwiedzili nas przedstawi-

ciele Parlamentu Studentów RP w osobie **Andrzeja Szejny** - przewodniczącego Parlamentu Studentów RP, **Roberta Kempy**, **Wojtki Olejniczaka** i **Jarka Brożka**. Przy tej okazji została poruszona tak dla nas ważna kwestia odpłatności za studia. Forum zgodziło się, że przy obecnym systemie pomocy materialnej oraz trudnej sytuacji bytowej studentów wprowadzenie odpłatności za studia jest niedopuszczalne.

Wdrożenie projektu współpłaty za studia w publicznych szkołach wyższych nie może ograniczyć dostępu do wykształcenia na poziomie wyższym. Powinno ono być poprzedzone utworzeniem systemu gwarantowanych przez państwo preferencyjnych pożyczek dla studentów i objęciem nim wszystkich ośrodków akademickich.

Daniel Kozdęba

III Targi Pracy '98 Politechniki Rzeszowskiej

Impreza została zorganizowana przez Samorząd Studentów PRz i odbyła się w dniach 1-2 kwietnia 1998 roku. Przed godziną jedenastą otwarto stoiska i zaczęli schodzić się studenci. Około południa Targi oficjalnie otworzył JM Rektor, którym jest prof. dr hab. inż. Stanisław Kuś (o czym - jak się okazuje - nie wszyscy studenci wiedzą). Krótkim przemówieniem, ze znakomicie wplecionym cytatem z Mickiewicza powitał wystawców, sponsorów i studentów, którzy o tej porze tłumnie okupowali halę wystawową. Frekwencja dopisywała zresztą prawie do końca pierwszego dnia imprezy - dopiero przed czwartą zrobiło się zdecydowanie luźno. Z zainteresowaniem oglądano stojące na środku hali Daewoo Nubira, będące własnością Multimoto Sp. z o.o. Ta firma zainteresowała mnie szczególnie ze względu na mój kierunek studiów. Z branży mechanicznej były prezentowane ponadto: rzeszowska WSK, Daewoo Motor Polska, Huta Stalowa Wola i Pehamet. Swoje miejsce miała też (obecna na rzeszowskich Targach Pracy od dawna) firma Softsystem reprezentująca, razem z PHU BMM, branżę informatyczną. Trzeba powiedzieć, że najmniejszy wybór mieli studenci budownictwa - jedynym wystawcą ściśle związanym z ich specjalnością było Rzeszowskie Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjnych. Zdecydowanie największe wzięcie miały firmy - Mars Master Foods oraz Procter & Gamble być może ze względu na to, iż swoją ofertę adresowały do studentów wszystkich kierunków (choć ciśnie się tu powiedzenie J. Korwina-Mikkego - "gdzie nie wiadomo, o co chodzi, tam na pewno chodzi o pieniądze"). Patronat prasowy rozłożyły nad imprezą "Super Nowości" i "Gazeta Wyborcza". Całości dopełniało stoisko Samorządu Studentów PRz, gdzie można było zaopatrzyć się w materiały na temat Targów.

Należy przyznać, że plan imprezy był realizowany konsekwentnie, zgodnie z zapowiedziami w folderze reklamowym. Można było posłuchać wykładów, uczestniczyć w spotkaniach z pracodawcami, którzy prezentowali swoje firmy oraz wziąć udział w dyskusji prowadzonej w konwencji "okrągłego

stołu". Miłym akcentem była obecność na Targach naszego Kolegium Rektorskiego w pełnym składzie, co odnotowuję z satysfakcją.

Po zamknięciu stoisk odbył się (w klubie "Plus") bankiet dla wystawców i sponsorów, w którym wzięli również udział przedstawiciele władz uczelni i organizatorzy. Serdeczna atmosfera, dodatkowo rozluźniona (w najlepszym tego słowa znaczeniu) koncepcją "szwedzkiego stołu" i winem, trwała do północy. W tym samym czasie studenci bawili się w klubie "Akademia" na koncercie zespołu "Zdrowa Woda".

Drugiemu dniu III Rzeszowskich Targów Pracy towarzyszyło zdecydowane (delikatnie mówiąc) zmniejszenie frekwencji. Cóż, tak jest zawsze - większość studentów traktuje każdy dzień rektorski jako okazję wyjazdu do domu. Imprezę odwiedzili za to uczestnicy rozpoczynającego się właśnie Forum Uczelni Technicznych, którego hasło przewodnie brzmiało: "Szansa młodego inżyniera w obliczu dynamicznie zmieniającego się rynku pracy".

W ciągu dwóch dni trwania Targów Pracy była zorganizowana sesja posterowa prac dyplomowych. Dyplomantów odwiedził prorektor ds. nauczania PRz, dr hab. inż. Jan Kalembkiewicz, prof. nadzw. PRz, aby w krótkich słowach przybliżyć ideę organizowania takich sesji. Na marginesie trzeba zaznaczyć, że nie zetknąłem się z informacją, aby ktokolwiek z pracodawców odwiedził studentów, prezentujących swoje prace. Szkoda, bo poziom niektórych opracowań był naprawdę świetny. Inna sprawa, że nie nadano sesji posterowej wystarczającego rozgłosu, a drogowskazy prowadzące do poszczególnych sal były ledwie widoczne - mamy nauzkę na przyszłość.

Studenci zapytani przeze mnie o wrażenia wyniesione z Targów byli w większości rozczarowani. Narzekano głównie na małą liczbę firm, z czego wynikała ograniczona liczba ofert pracy. Cóż, narzekać potrafi każdy, ale do pomocy w organizacji tego typu imprez chętnych zawsze brakuje. Siedzi taki jeden

z drugim przed telewizorem w akademiku i wydaje mu się, że Samorząd zatrudnia do czarnej roboty krasnoludki. Oglądanie się na innych nie jest niczym nowym i nie mam ochoty nikogo nawracać. Wiem, że ciężko jest poświęcić trochę wolnego czasu, którego jest zawsze za mało. Zachęcam przynajmniej do przyjscia na już zorganizowaną imprezę, na której na pewno można się nauczyć umiejętności zaprezentowania własnej osoby i prowadzenia rozmowy z potencjalnym pracodawcą. Przypomina mi się w tym momencie pewien "koles", który jednemu z wystawców przerywał co chwilę odpowiedź na zadane pytanie słowami: "ale ja się tylko tak pytam", ewentualnie "ale ja się tylko na razie chcę zorientować", jakby broniąc się przed rzetelną informacją kompetentnego przedstawiciela firmy.

Za kilka miesięcy mury Politechniki Rzeszowskiej opuszczą ludzie z dyplomem magistra inżyniera. Zakładając,

Mieczysław Płocica

V Rzeszowskie Juwenalia '98 Samorządów Studenckich

07.05.98 - Czwartek

- 16⁰⁰ - 17³⁰ - oficjalne rozpoczęcie "Juwenaliów '98". Rynek miasta
- 17³⁰ - 18³⁰ - przemarsz korowodu ulicami miasta
- 18³⁰ - przybycie korowodu i rozpoczęcie części plenerowej. Miasteczko Politechniki Rzeszowskiej, tzw. "amfiteatr"
- 18³⁰ - 22⁰⁰ - "Rock Centrum"
- 22⁰⁰ - 24⁰⁰ - Oddział Zamknięty - koncert
- 24⁰⁰ - 04⁰⁰ - dyskoteka plenerowa

08.05.98 - Piątek

- 7⁰⁰ - 9⁰⁰ - Baloniada - Poranny lot (podczas zawodów). Okolice "amfiteatru"
- 16⁰⁰ - 20⁰⁰ - Baloniada - Lot popołudniowy (zawody na celność)
- 16⁰⁰ - 19³⁰ - Baloniada - Blok rozrywkowo-konkursowy (oficjalne rozpoczęcie, konkurs kulturowy, występ zespołów ludowych)
- 10⁰⁰ - 18⁰⁰ - "Turniej gier logiczno-strategicznych". Budynek P Politechniki Rzeszowskiej
- 12⁰⁰ - 14⁰⁰ - Mistrzostwa Polski Wyższych Szkół Pedagogicznych i Filii Uniwersytetów w pływaniu. Basen ROSiR
- 14⁰⁰ - 18⁰⁰ - Zawody sportowe. Hala sportowa Politechniki Rzeszowskiej
- 18⁰⁰ - 20⁰⁰ - Blok rozrywkowo-konkursowy. Miasteczko Politechniki Rzeszowskiej, tzw. "amfiteatr"
- 20⁰⁰ - 22⁰⁰ - "John Porter" - koncert
- 22⁰⁰ - 24⁰⁰ - "Lombard" - koncert
- 24⁰⁰ - 04⁰⁰ - dyskoteka plenerowa

09.05.98 - Sobota

- 7⁰⁰ - 9⁰⁰ - Baloniada - Poranny lot (podczas zawodów). Okolice "amfiteatru"
- 16⁰⁰ - 19³⁰ - Baloniada - Blok rozrywkowo-konkursowy (pokaz balonów, pokazy Aeroklubu Rzeszowskiego)
- 12⁰⁰ - 14⁰⁰ - Zawody kajakowe. Wisłok - zalew
- 18⁰⁰ - 20⁰⁰ - Blok rozrywkowo-konkursowy. Miasteczko Politechniki Rzeszowskiej, tzw. "amfiteatr"
- 20⁰⁰ - 22⁰⁰ - "Lady Pank" - koncert
- 22⁰⁰ - 24⁰⁰ - "Bajm" - koncert
- 24⁰⁰ - 04⁰⁰ - dyskoteka plenerowa

10.05.98 - Niedziela

- 10⁰⁰ - 13⁰⁰ - Baloniada - Pokaz balonów, występ zespołów dziecięcych, "przeciąganie liny". Okolice "amfiteatru"

15.05.98 - Piątek

Bankiet dla sponsorów, władz uczelni i organizatorów. Klub "Plus"

Zapraszamy

Ruszajmy się

Sport Akademicki

35 lat

KLUBU UCZELNIANEGO AZS Politechniki Rzeszowskiej

W maju 1963 roku w ówczesnej Wyższej Szkole Inżynierskiej (WSI) założono pierwszy w Rzeszowie Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego.

Prezesem został **mgr inż. Kazimierz Oczóś**, obecnie profesor zwyczajny - kierownik Katedry Techniki Wytwarzania i Automatykacji, wieloletni rektor Politechniki Rzeszowskiej.

Zarząd Klubu Uczelnianego we współpracy z władzami uczelni i Zarządem Środowiskowym AZS w Rzeszowie organizuje z tej okazji w dniach 15, 16, 17 maja br. **uroczystości jubileuszowe**.

W programie przewiduje się:

1. **Uroczyste spotkanie pokoleń** - 16 maja 1998 roku o godz. 10⁰⁰, sala A1 budynek A Politechniki Rzeszowskiej przy ulicy W. Pola 2.

2. **Turniej międzynarodowy w piłce siatkowej i koszykówce mężczyzn** - 15-16-17 maja 1998 roku, hala sportowa PRz.

3. **Imprezę sportowo-rekreacyjną** z czynnym udziałem władz uczelni rzeszowskich - podsumowanie rywalizacji międzyuczelnianej - 16 maja 1998 roku o godz. 12³⁰, hala sportowa PRz.

4. **Bal AZS-u** - 16 maja 1998 roku o godz. 19⁰⁰, stołówka Politechniki Rzeszowskiej.

*Prezes Klubu Uczelnianego PRz
mgr Stanisław Kołodziej*

Mistrzostwa międzywydziałowe PRz w halowej piłce nożnej

W dniu 18 lutego 1998 roku odbyły się I mistrzostwa międzywydziałowe PRz w halowej piłce nożnej zorganizowane przez KU AZS Politechniki Rzeszowskiej, w których udział wzięli studenci 5 wydziałów.

W meczu eliminacyjnym Wydział Zarządzania i Marketingu wygrał z Wydziałem Chemicznym 6:2. W meczach półfinałowych zanotowano niespodzianki: Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska przegrał w rzutach karnych 2:3 (w normalnym czasie 1:1) z Wydziałem Elektrycznym, a Wydział Budowy Maszyn i Lotnictwa uległ Wydziałowi Zarządzania i Marketingu 1:3.

W meczu przegranych o III miejsce Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska wygrał z Wydziałem Budowy Maszyn i Lotnictwa w stosunku 7:4. Mecz finałowy przebiegał pod dyktando Wydziału Elektrycznego, który wygrał 6:0 z Wydziałem Zarządzania i Marketingu.

Zwycięska drużyna Wydziału Elektrycznego - **Dariusz Pisarek, Grzegorz Mazurek, Adam Sowa, Leszek Świerk, Dariusz Grządziel, Tomasz Szczepny, Bogdan Kuśmierz, Rafał Miąsik, Waldemar Zawisza** - otrzymała puchar **JM Rektora prof. dr. hab. inż. Stanisława Kusia**, a najlepszy strzelec turnieju **Lesław Chelmecki** (Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska) puchar **prorektora ds. nauczania dr. hab. inż. Jana Kalembkiewicza, prof. nadzw. PRz.**

Marek Biros

Sukces karateków Politechniki Rzeszowskiej

W dniu 29 marca br. odbyły się w hali MOSiR w Krośnie mistrzostwa południowej Polski, organizowane przez tamtejszy klub karate "Kyokushin", w których startowało 110 zawodników z 24 ośrodków.

Działający pod patronatem KU AZS Politechniki Rzeszowskiej klub karate wystawił 3 zawodników. Dwaj z nich wywalczyli brązowe medale. Są to: **Jacek Stącel** (II ZD) i **Janusz Wiśniewski** (II BD).

Gratulujemy.

Piotr Zajac

Autorzy tekstów

Marek Biros

dr hab. inż. Kazimierz Buczek,
prof. nadzw. PRz

o. Marek Grzelczak OP

dr inż. Cecylia Heneczowska

Piotr Jaje

mgr Stanisław Kołodziej

Daniel Kozdęba

dr hab. inż. Piotr Król,
prof. nadzw. PRz

mgr Marta Olejnik

Mieczysław Płocica

dr inż. arch. Aleksandra Prokopska

Włodzimierz Ptak

dr hab. inż. Andrzej Sobkowiak,
prof. nadzw. PRz

dr inż. Aleksander Starakiewicz

mgr inż. Bronisław Świder

dr hab. inż. Janusz A. Tomaszek,
prof. nadzw. PRz

mgr inż. Małgorzata Warzocha-Laska

dr hab. inż. Łukasz N. Węsierski,
prof. nadzw. PRz

Piotr Zajac

Gazeta
Politechniki

Zespół redakcyjny

Grzegorz Bajorek

Wiesława Bober

Ewa Dziuban

Cecylia Heneczowska

Małgorzata Kielkowska

Krzysztof Ładoś

Krzysztof Matłok

Barbara Mazewska

Alicja Mieszkowicz-Rolka

Marta Olejnik

(sekretarz redakcji)

Jan Sieniawski

(redaktor naczelny)

Bronisław Świder

Skład i łamanie

Joanna Mikula

Oficyna Wydawnicza Politechniki Rzeszowskiej

Adres Redakcji

Politechnika Rzeszowska

ul. W. Pola 2, bud. A

pok. 105, tel. 62-54-06, w. 255

Wydawca

Oficyna Wydawnicza

Politechniki Rzeszowskiej

im. Ignacego Łukasiewicza

35-959 Rzeszów

ul. W. Pola 2

Druk

Zakład Poligrafii PRz

zam. 41/98

ISSN 1232-7832

Redakcja zastrzega sobie prawo
skracania i opracowywania artykułów
oraz zmiany ich tytułów

Nakład 400 egz.

Cena 1,50 zł

Ankieta na temat STUDIUM FILOZOFII KLASYCZNEJ

Każdy człowiek jest „w jakiś sposób” filozofem. Wszyscy podejmujemy wysiłek myślenia, zadajemy pytanie o sens życia, układamy hierarchię wartości.

Na użytek naszego „filozofowania” pragniemy przyswoić sobie kilka elementarnych zasad, narzędzi i osiągnięć starożytnych i niekwestionowanych autorytetów. Drzwi „umiłowania mądrości” otwarte przez Filozofów zachęcają do wejścia. Drugi raz nie trzeba otwierać. Możemy skorzystać z doświadczenia i wiedzy innych w ramach Studium Filozofii Klasycznej.

Nasze przedsięwzięcie rozpocznie się w nowym roku akademickim 1998/99, w ramach Duszpasterstwa Akademickiego „Szopka”. Na piątkowo-sobotnie spotkania zaprosimy wykładowców Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Przewidujemy następujące dziedziny: wstęp do filozofii, historia filozofii, metafizyka, antropologia filozoficzna, etyka, filozofia Boga i religii. Plan zajęć przewiduje dwanaście spotkań w ciągu całego roku akademickiego, po dziesięć godzin wykładowych jedno spotkanie.

Studium Filozofii Klasycznej adresowane jest do wszystkich zainteresowanych rozumowym poznawaniem świata, człowieka i Boga. Zapraszamy do wypowiedzenia się w anonimowej ankiecie na ten temat. Wyniki ankiety posłużą do udoskonalenia programu Studium.

1. Wiek
2. Płeć
3. Wykształcenie (ew. szkoła, uczelnia)
4. Zawód (ew. zdobywany)
5. Zainteresowania: humanistyczne, techniczne, ścisłe, pedagogiczne, psychologiczne, przyrodnicze, inne
6. Czy miałeś już styczność z filozofią jako nauką i w jakiej formie (zakresie)?
.....
7. Twoje zainteresowania filozoficzne: a) historia filozofii b) etyka c) metafizyka d) inne
8. Jakie problemy chciałbyś aby były poruszone na Studium?*

☐ Granice rozwoju nauki i techniki	☐ Jak powstał świat, „jajko czy kura”
☐ Sztuczne zapłodnienie	☐ Przeznaczenie, los człowieka a jego wolność
☐ Klonowanie, manipulacje genetyczne	☐ Antykoncepcja; eutanazja
☐ Kara śmierci, samobójstwo	☐ Współżycie przedmażeńskie
☐ Sens istnienia, życia	☐ Homoseksualizm; psychika człowieka
☐ Określanie norm moralnych	☐ Jednostka a społeczeństwo
☐ Istnienie duchów, reinkarnacja	☐ Istnienie życia poza Ziemią
☐ Skąd wiemy co dla nas jest dobre	☐ Prawo naturalne

inne pytania do wykładowcy

9. Inne uwagi

Ankiety prosimy przesać (lub w inny dogodny dla siebie sposób dostarczyć) na adres:
Duszpasterstwo Akademickie „Szopka” ul. Dominikańska 15, 35-041 Rzeszów.
Duszpasterstwo działa przy parafii św. Jacka w Rzeszowie.

* odpowiednie zakreślić